

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

The Republic of the Union of Myanmar

มีนาคม 2557

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)(สพพ.)

Neighbouring Countries Economic Development Cooperation Agency (Public Organization) (NEDA)

สารบัญ

	หน้า
1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์	1
2. การเมืองการปกครอง	4
3. เศรษฐกิจ	14
4. สังคมและวัฒนธรรม	21
5. โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ	24
6. การธนาคาร	31
7. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์	35
8. การค้าการลงทุนกับเมียนมาร์	39
9. จุดผ่านแดนไทย-เมียนมาร์	57

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of Myanmar)

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง¹

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างละติจูดที่ 10 องศาเหนือและ 26-31 องศาเหนือ ลองจิจูดที่ 92 องศาตะวันออกและ 101 องศาตะวันออก และมีชายฝั่งทะเลยาว 1,930 กิโลเมตร

แผนที่²

พื้นที่

เมียนมาร์มีพื้นที่ทั้งหมด 678,500 ตารางกิโลเมตร (พื้นดิน 657,740 ตารางกิโลเมตร พื้นน้ำ 20,760 ตารางกิโลเมตร)หรือมีขนาดประมาณ 1.3 เท่าของประเทศไทย

¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย

² www.GraphicMaps.com

อาณาเขตติดต่อ³

เมียนมาร์มีพรมแดนติดต่อกับ 5 ประเทศ ดังนี้
ทิศทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดกับประเทศจีน มีชายแดนร่วมกันยาว 2,185 กิโลเมตร
ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับ สปป.ลาว และประเทศไทย มีชายแดนร่วมกันยาว 235 กิโลเมตรและ 2,401 กิโลเมตร ตามลำดับ
ทิศตะวันตกติดกับประเทศอินเดียและบังกลาเทศ มีชายแดนร่วมกันยาว 1,463 กิโลเมตรและ 193 กิโลเมตร ตามลำดับ
ทิศใต้ติดกับทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอล

เขตแดนไทย-เมียนมาร์

เมียนมาร์มีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทย 2,401 กิโลเมตร ในพื้นที่ 10 จังหวัดของไทย (ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง) และ 4 รัฐ 1 เขต ของเมียนมาร์ (ได้แก่ รัฐฉาน รัฐกะยา รัฐกะเหรี่ยง รัฐมอญ และเขตตะนาวศรี)

ภูมิประเทศ

เมียนมาร์มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผืนดิน โดยมีส่วนที่เป็นผืนดินถึงร้อยละ 97 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีส่วนที่เป็นผืนน้ำประมาณร้อยละ 3 โดยภาคเหนือ มีเทือกเขาปัทโกเป็นพรมแดนระหว่างเมียนมาร์และอินเดีย ภาคตะวันตก มีเทือกเขาอาระกันโยมา เป็นแนวยาว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบสูงชัน ภาคใต้มีทิวเขาตะนาวศรีกั้นระหว่างไทยกับเมียนมาร์ และภาคกลาง เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี จินดวิน และสะโตง ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยของประชากรส่วนใหญ่

- ส่วนที่ยาวที่สุด จากตอนเหนือของรัฐคะฉิ่นถึงตอนใต้ของรัฐตะนาวศรี ยาวประมาณ 2,090 กิโลเมตร
- ส่วนที่กว้างที่สุดจากทิศตะวันออกของรัฐฉานไปถึงทิศตะวันตกของรัฐฉิน กว้างประมาณ 1,127 กิโลเมตร
- ส่วนที่แคบที่สุดอยู่ระหว่างเมืองเยกกับด่านเจดีย์สามองค์ กว้างประมาณ 40 กิโลเมตร
- จุดต่ำสุด ทะเลอันดามัน 0 เมตร
- จุดสูงสุด Hkakabo Razi 5,881 เมตร
- เทือกเขาสำคัญ 3 แห่ง คั่นกลางประเทศ คือ เทือกเขาอาระกัน เทือกเขาพะโค และที่ราบสูงฉาน
- แม่น้ำสำคัญ 3 สาย คือ แม่น้ำอิรวดี แม่น้ำสะโตง และแม่น้ำสาละวิน

ภูมิอากาศ

เมียนมาร์มีอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อน ด้านหน้าภูเขาอาระกันโยมา ฝนตกชุกมาก ภาคกลางตอนบนแห้งแล้งมาก เพราะมีภูเขากั้นกำบังลม และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศค่อนข้างเย็นและค่อนข้างแห้งแล้ง เมียนมาร์มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดจนเกือบจะไม่มีฝนเลย เขตที่แห้งแล้ง คือ ตอนกลางของประเทศ

³ จัปตาเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ โดยกรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ฝนจะเริ่มตกปลายเดือน พฤษภาคม และจะตกชุกเมื่อมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศ
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ จะหนาวจัดในเดือนธันวาคมและเดือนมกราคม สำหรับเดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนที่มีอากาศเย็นสบายทั่วประเทศ

ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ไม้สัก รวมทั้งมีแหล่งพลังงานเชื้อเพลิง และแหล่งพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำ เช่น แม่น้ำสาละวิน และแร่ต่าง ๆ ผลผลิตการเกษตรหลัก ได้แก่ ข้าว เมล็ดพืชถั่ว งา อ้อย ไม้เนื้อแข็ง ปลา และผลิตภัณฑ์จากปลา ผลผลิตทางอุตสาหกรรมได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ แร่ต่าง ๆ เช่น ดีบุก ทองแดง เหล็ก ทังสแตน ตะกั่ว ซีเมนต์ อุปกรณ์ก่อสร้าง ปุ๋ย น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ เสื้อผ้า อัญมณี และหยก

ภัยธรรมชาติ แผ่นดินไหวและพายุไซโคลน ทำให้เกิดน้ำท่วมและแผ่นดินถล่มในช่วงฤดูฝน (มิถุนายน-กันยายน) และจะเผชิญภัยจากความแห้งแล้งเป็นครั้งคราว

สถานที่ท่องเที่ยว เมียนมาร์มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมากมาย อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ อาทิ เมืองพุกาม (Bagan) เมืองมณฑลทะเลย์ เมืองหงสาวดี (Bago) ย่างกุ้งและโบราณสถานอีกมากมายในรัฐยะไข่ ซึ่งถือว่าเป็นศิลปวัฒนธรรมแบบอิสลาม เป็นต้น นอกจากนี้ เมียนมาร์ยังมีชายทะเลที่สวยงาม โดยเฉพาะหมู่เกาะมะริดในเขตตะนาวศรี ซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมของบรรดานักท่องเที่ยวที่นิยมการดำน้ำ ตกปลาและล่องเรือ เป็นจำนวนมาก

2. การเมืองการปกครอง

ระบอบการปกครอง⁴

เมียนมาร์ได้เปลี่ยนระบบการปกครองจากเผด็จการทางทหารปกครอง โดยรัฐบาลทหารภายใต้สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council – SPDC) โดยมีประธาน SPDC เป็นประมุขประเทศ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล เป็นระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสภาประชาชน สภาชาติพันธุ์ และสภาท้องถิ่น โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ และหัวหน้ารัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2554 โดยเมียนมาร์ได้มีความพยายามดำเนินการให้ประเทศก้าวไปสู่ระบอบประชาธิปไตยตามประกาศนโยบายการปรองดองแห่งชาติและประชาธิปไตย 7 ขั้น (7-Step Roadmap)⁵ ดังนี้

1. การฟื้นฟูการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ซึ่งได้ถูกเลือกมาตั้งแต่ปี 2549 เพื่อวางหลักการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
2. หลังจากที่มีการประชุมสมัชชาใหญ่ จะมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้เกิดรัฐที่เป็นประชาธิปไตยอย่างมีวินัยอย่างแท้จริง
3. การยกร่างรัฐธรรมนูญ
4. การจัดการลงประชามติรับรองร่างรัฐธรรมนูญ
5. การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา
6. การจัดการประชุมรัฐสภา
7. การจัดตั้งรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง

เมียนมาร์ได้จัดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 โดยพรรคสหภาพเพื่อการพัฒนาและความสมานฉันท์ (Union Solidarity and Development Party : USDP) ซึ่งเป็นพรรคของรัฐบาลสามารถครองที่นั่งส่วนใหญ่ทั้งในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และทางการเมืองมาร์ได้ปล่อยตัวนาง ออง ซาน ซูจี เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2553 ทั้งนี้ เมียนมาร์ได้เปิดประชุมสภาทั้ง 3 สภา คือ สภาชาติพันธุ์ สภาประชาชน และรัฐสภา อย่างเป็นทางการครั้งแรกในรอบ 32 ปี เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2554 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือการเลือกประธานของแต่ละสภา ผลปรากฏ ดังนี้

สภาชาติพันธุ์ หรือ Upper House : นาย คิน อ่อง มินท์ ได้รับเลือกเป็นประธานสภา และนาย เมียะ เยง ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภา

สภาประชาชน หรือ Lower House : นาย ฉ่วย มาน ได้รับเลือกเป็นประธานสภา และนาย นันดา จ่อ ขวา ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภา

รัฐสภา (สภาร่วม) : นาย คิน อ่อง มินท์ ได้รับเลือกเป็นประธานสภา และนาย เมียะ เยง ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภา

⁴ จัปตาเอเซียตะวันออก โดยกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ

⁵ Seminar on Understanding Myanmar โดย H-E. U Khin Maung Win รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

อนึ่ง รัฐธรรมนูญเมียนมาร์ฉบับปี พ.ศ. 2551 มาตรา 76 กำหนดว่า ประธานสภาชาติพันธุ์และรองประธานสภาชาติพันธุ์ จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาตามลำดับ เป็นเวลา 30 เดือน (หรือ 2 ปี ครึ่ง) จากนั้น ประธานสภาประชาชนและรองประธานสภาประชาชน จะเข้ารับตำแหน่ง ต่อในช่วงเวลาที่เหลือของรัฐสภา เป็นเวลา 30 เดือน

การพัฒนาการทางการเมืองของเมียนมาร์ได้รับการยอมรับมากขึ้นจากประชาคมโลกหลังจากการเลือกตั้งซ่อมตั้งแต่เดือนเมษายน 2555 โดยความสำเร็จของผู้สมัครจากพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy: NLD) ด้วยการกวาดที่นั่ง 43 ที่นั่งจากจำนวนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง 45 คน คว่ำชัยชนะอย่างถล่มทลายในการเลือกตั้งซ่อมรวมถึงการก้าวเข้ามาสู่รัฐสภาเมียนมาร์อย่างเต็มตัวของนางอองซาน ซูจี หัวหน้าพรรคเอ็นแอลดี นับว่าเป็นก้าวสำคัญที่สุดก้าวหนึ่งในกระบวนการปฏิรูปประเทศของเมียนมาร์ ทำให้ชาติตะวันตกเริ่มทบทวนท่าทีและหันกลับมากระชับความสัมพันธ์กับเมียนมาร์อีกครั้ง สหภาพยุโรป (อียู) ตัดสินใจระงับการคว่ำบาตรทางการค้ากับเมียนมาร์ชั่วคราวเป็นระยะเวลา 1 ปี พร้อมส่งผู้แทนระดับสูงด้านการต่างประเทศมาเปิดสำนักงานของอียูประจำเมียนมาร์เมื่อช่วงปลายเดือนเมษายน เป็นการส่งสัญญาณตอบรับการปฏิรูปทางการเมืองของเมียนมาร์ขณะที่สหรัฐอเมริกา เริ่มต้นด้วยการส่งเอกอัครราชทูตคนแรกในรอบ 22 ปีมาประจำการที่เมียนมาร์ จากนั้นก็ประกาศยกเลิกการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจกับเมียนมาร์ในเกือบทุกด้าน เมื่อเดือนกันยายน และที่สำคัญที่สุด คือการเดินทางเยือนเมียนมาร์ของประธานาธิบดีบารัค โอบามา เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ภายหลังจากที่เขาได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาสมัยที่ 2 เพียงไม่ถึงสองสัปดาห์ ทำให้ประธานาธิบดีโอบามาสร้างประวัติศาสตร์ด้วยการเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนแรกที่เดินทางมาเยือนเมียนมาร์ระหว่างดำรงตำแหน่ง⁶

เมืองหลวง	เมืองหลวงของเมียนมาร์ คือ เนปีดอว์ (Nay Pyi Taw) ย้ายเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2548 ซึ่งนับเป็นการย้ายเมืองหลวงครั้งที่ 11 ของประวัติศาสตร์เมียนมาร์
ภาษาราชการ	ภาษาเมียนมาร์
วันชาติ	4 มกราคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)

⁶ ฐานเศรษฐกิจ สรุปล่าวเดือนรอบโลกปี 2012, 2 มกราคม 2556

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้มีประกาศฉบับที่ 4/2011 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2554 แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 232 รัฐธรรมนูญและ มาตรา 12 กฎหมายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2554 เป็นต้นไป รายนามดังต่อไปนี้

1. นายเต็ง เส่ง ประธานาธิบดี

2. ดร. สาย ม่อก คา รองประธานาธิบดีลำดับที่ 1

3. นาย ญาณ ทุน รองประธานาธิบดีคนที่ 2
(ได้รับการแต่งตั้งแทน ตีอะ ตูระ นาย ติน อ่อง มินท์ อุ เมื่อ 15 สิงหาคม 2555)

⁷ กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ

คณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีของสหภาพ (Union Ministers)

1. U Aung Kyi	Ministry of Information
2. U Kyaw Hsan	Ministry of Cooperatives
3. U Ohn Myint	Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development
4. U Tint Hsan	Ministry of Sports
5. U Aye Myint Kyu	Ministry of Culture
6. Dr Myint Aung	Ministry of Mines
7. U Kyaw Lwin	Ministry of Construction
8. U Win Shein	Ministry of Finance
9. Dr Kan Zaw	Ministry of National Planning and Economic Development
10. Dr Daw Myat Myat Ohn Khin	Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement
11. Dr Ko Ko Oo	Ministry of Science and Technology
12. U Htay Aung	Ministry of Hotels and Tourism
13. U Thein Nyunt	Ministry at the President Office (1)
14. U Soe Maung	Ministry at the President Office (2)
15. U Soe Thein	Ministry at the President Office (3)
16. U Aung Min	Ministry at the President Office (4)
17. U Tin Naing Thein	Ministry at the President Office (5)
18. U Hla Tun	Ministry at the President Office (6)
19. Lt-Gen Wai Lwin	Ministry for Defence
20. Lt-Gen Thein Htay	Ministry of Border Affairs
21. U Khin Maung Soe	Ministry of Electric Power
22. U Hsan Hsint	Ministry for Religious Affairs
23. U Myat Hein	Ministry of Communications and Information Technology
24. Lt-Gen Thet Naing Win	Ministry of Border Affairs
25. U Zeya Aung	Ministry of Energy
26. U Maung Myint	Ministry of Industry
27. U Aye Myint	Ministry of Labour, Employment and Social Security
28. U Than Htay	Ministry of Rail Transportation
29. Dr Daw Khin Sann Yi	Ministry for Education

ที่มา: คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 22/2012	ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2555
คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 30-33/2012	ลงวันที่ 7 กันยายน 2555
คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 4/2013	ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556
คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 7/2013	ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2556
คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 18/2013	ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2556
คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 4/2014	ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2556

รัฐมนตรีช่วยว่าการ (Deputy Ministers)

1. U Thant Shin	Ministry of President Office (1)
2. U Chan Maung	Minister Ministry of Rail Transportation
3. U Win Shein	Ministry of Finance and Revenue
4. U Han Sein	Ministry of Transport
5. U Win Than	Ministry of Communications, Posts and Telegraphs
6. Dr.Myo.Myint	Ministry of Education
7. Police Maj-Gen Kyaw Kyaw Tun	Ministry of Home Affairs
8. U Paik Htway	Ministry of Information
9. U Than Swe	Ministry of Culture
10. U Aung Thein	Ministry of President Office
11. Dr Lin Aung	Ministry of Finance and Revenue
12. Dr Daw Khin San Yi	Ministry of National Planning and Economic Development
13. Daw Su Su Hlaing	Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement
14. U Thaung Tin	Ministry of Communications, Posts and Telegraphs
15. U Htin Aung	Ministry of Energy
16. Brig-Gen Win Myint	Ministry of Immigration and Population
17. U Aye Myint Maung	Ministry of Environmental Conservation and Forestry
18. Dr Daw Thet Thet Zin	Ministry of Environmental Conservation and Forestry
19. U Thaung Htaik	Ministry of Sports
20. Dr Daw Thein Thein Htay	Ministry of Health
21. U Soe Win	Ministry of Religious Affairs
22. U Myint Zaw	Ministry of Electric Power
23. U Aung Than Oo	Ministry of Electric Power
24. U Aung Htoo	Ministry of Energy
25. U Than Tun Aung	Ministry of Mines
26. Daw Win Maw Tun	Ministry of Labour, Employment and Social Security

27. Dr Zaw Min Aung	Ministry of Science and Technology
28. Dr Tin Shwe	Ministry of Hotels and Tourism
29. Dr Win Myint	Ministry for Construction
30. Maj-Gen Maung Maung Ohn	Ministry of the Ministry of Border Affairs
31. Dr San Lwin	Ministry for Education
32. Dr Than Aung	Ministry for Health
33. Brig-Gen Kyaw Kyaw Tun	Ministry for Home Affairs.
34. Dr Win Myint	President Office Ministry (1)
35. Dr Zaw Min Aung	Ministry of Education
36. U Htin Aung	Ministry of Labour, Employment and Social Security
37. U Myint Thein	Ministry of Rail Transportation
38. U Ba Shwe	Ministry of Science and Technology
39. Dr Aung Kyaw Myat	Ministry for Science and Technology
40. U Zaw Win	Ministry for Sports
41. U Zin Yaw	Ministry of Transport
42. U Myint Zaw	Ministry of Energy
43. U Tin Oo Lwin	Ministry of Foreign Affairs
44. Dr Aung Myat Oo	Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development
45. Daw Le Le Thein	Ministry of National Planning and Economic Development
46. Dr Sai Kyaw Ohn	Ministry for Hotels and Tourism
47. U Tin Ngwe	Ministry for Livestock, Fisheries and Rural Development
48. U Maw Tha Htwe	Ministry for Electric Power
49. Dr Sann Lwin	Ministry of National Planning and Economic Development

ที่มา:	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 15/2012	ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2555
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 21/2012	ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2555
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 25/2012	ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2555
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 6/2013	ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 11/2013	ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 19-21,23,25-26/2013	ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 28/2013	ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 31/2013	ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 33/2013	ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 39-40/2013	ลงวันที่ 9 กันยายน 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 50/2013	ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2556
	คำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 5/2014	ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2557

วันสถาปนาความสัมพันธ์
ทางการทูตกับไทย

24 สิงหาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)

เอกอัครราชทูตไทย⁸
ประจำสหภาพเมียนมาร์

นายพิษณุ สุวรรณชญ

เอกอัครราชทูตเมียนมาร์⁹
ประจำประเทศไทย

นายติน วิน (H.E. U Tin Win)

⁸ สถานเอกอัครราชทูต ณ ย่างกุ้ง 2557, <http://www.thaiembassy.org/yanon/>

⁹ สถานทูตเมียนมาร์ประจำประเทศไทย 2557, <http://myanmarembassybkk.org/>

การแบ่งเขตปกครอง

เมียนมาร์ แบ่งเขตการปกครองเป็น 7 รัฐ (state) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย ประกอบด้วย

- (1) รัฐชิน (Chin) เมืองเอก คือ ฮะคา
- (2) รัฐกะฉิ่น (Kachin) เมืองเอก คือ มิตจินา
- (3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin) เมืองเอก คือ ปะอาน
- (4) รัฐกะยา (Kayah) เมืองเอก คือ หลอยก่อ
- (5) รัฐมอญ (Mon) เมืองเอก คือ มะละหม่าง
- (6) รัฐยะไข่ (Rakhine) เมืองเอก คือ ซิตตเว
- (7) รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan) เมืองเอก คือ ตองยี

และ 7 เขต (division) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายเมียนมาร์ ประกอบด้วย

- (1) เขตอิระวดี (Ayeyarwady) เมืองเอก คือ พะสิม
- (2) เขตพะโค (Bago) เมืองเอก คือ พะโค
- (3) เขตมาเกว (Magway) เมืองเอก คือ มาเกว
- (4) เขตมณฑลพะโล่ (Mandalay) เมืองเอก คือ มณฑลพะโล่
- (5) เขตสะกาย (Sagaing) เมืองเอก คือ สะกาย
- (6) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi) เมืองเอก คือ ทวาย
- (7) เขตย่างกุ้ง (Yangon) เมืองเอก คือ ย่างกุ้ง

เมืองที่สำคัญ

นครเนปิดอว์

เมืองหลวงแห่งใหม่ของเมียนมาร์ ชื่อแปลว่าราชธานี มีเนื้อที่ประมาณ 4,600 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ห่างจาก (Nay Pyi Taw) กรุงย่างกุ้งเมืองหลวงเก่าไปทางเหนือราว 460 กิโลเมตร เพื่อเป็นศูนย์กลางทางทหารของประเทศ ขณะนี้รัฐบาลกำลังเร่งสร้างเส้นทางสู่เมืองต่างๆ โดยรอบ หากแล้วเสร็จจะสามารถเชื่อมต่อ กับพื้นที่สำคัญอื่นๆ ของประเทศทั้งรัฐฉาน รัฐชิน และรัฐกะเหรี่ยง

<u>ย่างกุ้ง</u> (Yangon)	อดีตเมืองหลวงของเมียนมาร์ มีเนื้อที่ประมาณ 1,612 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันยังคงเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนที่สำคัญ และเป็นศูนย์กลางการค้าในการกระจายสินค้าไปสู่ภาคต่างๆ ของประเทศ รวมถึงมีเขตอุตสาหกรรม (Industrial zones) ที่มีศักยภาพในการขยายตัวเพื่อรองรับการลงทุนจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกมาก
<u>มันตะเลย์</u> (Mandalay)	มีเนื้อที่ประมาณ 113 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ห่างจากทางเหนือของย่างกุ้ง 620 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางการค้าและการคมนาคมที่สำคัญสำหรับตอนกลางและตอนเหนือของประเทศเมียนมาร์ และเป็นตลาดอัญมณีของเมียนมาร์ตอนเหนือ ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่ศูนย์กลางการค้าที่เชื่อมโยง จีน อินเดีย และเมียนมาร์
<u>พะโค</u> (Bago)	เดิมชื่อหงสาวดี เป็นเมืองหลวงของเขตพะโค อยู่ห่างจากย่างกุ้งไปทางเหนือประมาณ 80 กิโลเมตรประชากร ส่วนใหญ่เป็นมอญ นับถือศาสนาพุทธ พะโคเป็นแหล่งปลูกข้าวและผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ รวมถึง มีอุตสาหกรรม อาทิ โรงงานน้ำตาล โรงงานทอผ้า และโรงงานเซรามิกส์ นอกจากนี้ พะโคยังเป็นเมืองที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเมียนมาร์ด้วยความเป็นเมืองท่องเที่ยว มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และศิลปะ วัฒนธรรม
<u>ซิตตเว</u> (Sittwe)	ตั้งอยู่ในรัฐยะไข่หรืออาระกัน เป็นเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติริมทะเลเบงกอล ปัจจุบันอินเดียได้เข้าไปสนับสนุนการลงทุนสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ และมีแผนในการเชื่อมโยงท่าเรือดังกล่าวเข้ากับอินเดียตะวันออกผ่านแม่น้ำคาลาดาน
<u>หลอยก่อ</u> (Loikaw)	เมืองหลวงของรัฐกะยา เป็นสถานที่ตั้งของโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ อันถูกสร้างขึ้นโดยญี่ปุ่นตามแผนการชดเชยค่าเสียหายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง
<u>มูเซ</u> (Muse)	เป็นเมืองชายแดนของเมียนมาร์ ตรงข้ามเมืองลุยี่ของจีน มีเขตเศรษฐกิจชายแดนแห่งแรกของเมียนมาร์ และมีจุดตรวจสินค้าส่งออกไปจีนและนำเข้าจากจีน ให้บริการแบบ One-Stop Service โดยปกติใช้เวลา 2 วัน ในการตรวจสอบสินค้าและเอกสารจากเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานของเมียนมาร์ ปัจจุบันมูเซเป็นจุดผ่านแดนที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุดของเมียนมาร์ (ร้อยละ 70-80)
<u>ตองยี</u> (Taunggyi)	เป็นเมืองหลวงของรัฐฉาน ปัจจุบันมีบทบาทในการเป็นจุดกระจายสินค้าจากจีนและไทยเข้าสู่ตอนเหนือ
<u>ทาชิลีก</u> (Tachilek)	เมืองชายแดนในรัฐฉาน ติดกับอำเภอแม่สายของไทย เป็นช่องทางหลักในการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้า จากเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมสำคัญของไทย ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และนิคมอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกไปยังประเทศเมียนมาร์และจีนตอนใต้

มะละแหม่ง
(Mawlamyine)

เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ของรัฐมอญ และใหญ่เป็นอันดับ 3 ของเมียนมาร์ เป็นศูนย์กลางทางการค้าและเป็นท่าเรือสำคัญทางฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของเมียนมาร์

เมียวดี
(Myawaddy)

เมืองชายแดนสำคัญในรัฐกะเหรี่ยงติดกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตากของไทย เป็นจุดกระจายสินค้าจากไทยเข้าไปยังพื้นที่ขึ้นในของเมียนมาร์ ขณะนี้รัฐบาลเมียนมาร์กำลังเร่งดำเนินการพัฒนาเมืองเมียวดีให้เป็นเขตเศรษฐกิจนำร่อง โดยคาดหวังให้เป็นศูนย์กลางทางการค้าและอุตสาหกรรมและมีการอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนแบบ One-Stop Service แต่ยังมีอุปสรรคสำคัญ คือ ความไม่พร้อมด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา รวมถึงปัญหาการเมืองภายในเมียนมาร์เอง

ทวาย
(Dawei)

เป็นเมืองหลวงของเขตตะนาวศรี ไทยได้ร่วมลงนามใน MOU เรื่องการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและพัฒนาถนนเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือน้ำลึกทวายมายังไทย ด้านบ้านน้ำพุร้อน จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ ทวายยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรแร่ธาตุ เช่น ดีบุกและทังสแตน ที่มีนักลงทุนเข้าไปบุกเบิกยังไม่มากนัก

มะริด
(Myeik or Mergui)

ปัจจุบันเป็นเมืองท่าทางการประมงและเป็นศูนย์กลางการค้าไข่มุกที่สำคัญของเขตตะนาวศรี และ ทางกรมเมียนมาร์มีแผนในการพัฒนาหมู่เกาะมะริดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3. เศรษฐกิจ

ภาคเศรษฐกิจ¹⁰

สำหรับภาพรวมเศรษฐกิจทั่วไป ปัจจุบันเมียนมาร์มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product – GDP) ประมาณ 45,209 ล้านเหรียญสหรัฐ มีรายได้ต่อประชากร (GDP per head at PPP) ประมาณ 3,563 เหรียญสหรัฐ IMF ประเมินว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์ของปีงบประมาณ 54/55 (1 เมษายน 2554-31 มีนาคม 2555) อยู่ที่ร้อยละ 5.5 และจะเพิ่มเป็นร้อยละ 6 ในปีงบประมาณ 55/56 ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการผ่อนปรนมาตรการคว่ำบาตรของประชาคมระหว่างประเทศ คาดว่าเมียนมาร์จะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รุดหน้าขึ้น ส่วน Economic Intelligence Unit ประเมินว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในปีงบประมาณ 56/57 จะอยู่ที่ร้อยละ 6.4 และจะมีมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ส่วนอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 4.2 ในปีงบประมาณ 54/55 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.8 ในปีงบประมาณ 55/56

ทั้งนี้ รัฐบาลใหม่ของเมียนมาร์ภายใต้การนำของประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ได้มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะพัฒนาเศรษฐกิจในเมียนมาร์อย่างต่อเนื่อง โดยแนวทางด้านเศรษฐกิจ ของรัฐบาลเป็นไปตามสุนทรพจน์ที่ ประธานาธิบดีเต็ง เส่งได้กล่าว ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2554 กล่าวคือ 1) ปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้เป็นระบบตลาดอย่างแท้จริง 2) มุ่งให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจส่งผลถึงประชาชนระดับรากหญ้า ลดความเหลื่อมล้ำของคนจนและคนรวย ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท 3) การปฏิรูประบบเศรษฐกิจมหภาค ทั้งการค้า การลงทุน การเงิน การธนาคาร 4) เร่งยกระดับภาคอุตสาหกรรมโดยให้ภาคการเกษตรเป็นพื้นฐาน โดยจะเพิ่มสัดส่วนการผลิตภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP 5) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6) จูงใจต่างชาติให้ลงทุนในเมียนมาร์มากขึ้น และจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ต่างๆ

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ได้แถลงนโยบายว่า ตั้งแต่ ปี 2555 รัฐบาลจะเดินหน้าสู่การปฏิรูปช่วงที่ 2 โดยจะให้ความสำคัญต่อประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) การจัดทำ National Plan ระยะเวลา 5 ปี 2) ให้ความสำคัญต่อภาคการค้าและการลงทุน รวมถึงการระดมการลงทุนระหว่างประเทศ 3) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการความช่วยเหลือจากต่างชาติให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศ

¹⁰ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง 2555-2557, <http://www.thaiembassy.org/yanon/th/business/26192-ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ.html>

อนึ่ง เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2555 รัฐสภาเมียนมาร์ได้มีมติผ่านร่างกฎหมายการลงทุนของต่างชาติฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดลักษณะการลงทุนในหลายๆ ด้าน ได้แก่ ระยะเวลาการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ลักษณะและเงื่อนไขการลงทุนในด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่จะส่งผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และโอกาสในการพัฒนาประเทศในอนาคต อาทิ การยกเว้นการเก็บภาษีสำหรับบริษัทลงทุนจากต่างประเทศต่อเนื่องกันในระยะ 5 ปีแรก เพื่อเป็นแรงดึงดูดให้เข้ามาลงทุน หลังพ้นระยะปลอดภาษีดังกล่าว อาจมีการยืดเวลาไม่ต้องชำระภาษีออกไปอีก 3 ปี หากกิจการลงทุนดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้อยู่ระหว่างรอประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ของเมียนมาร์ลงนามเพื่อให้ร่างกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้หากมีบางสิ่งที่ยังไม่เห็นด้วยหรือต้องการให้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมก็อาจส่งร่างกฎหมายดังกล่าวคืนกลับให้แก่รัฐสภาที่จะมีการประชุมอีกครั้งในเดือนตุลาคม

สกุลเงิน	จัต (Kyat) เป็นสกุลเงินประจำชาติ
อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ¹¹	ประมาณ 29.879 จัตเท่ากับประมาณ 1 บาท หรือ ประมาณ 983 จัตเท่ากับ 1 เหรียญสหรัฐ (ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557)
ทรัพยากรที่สำคัญ	ก๊าซธรรมชาติ อัญมณี แร่ธาตุ ไม้สักและยางพารา
อุตสาหกรรมหลัก	การผลิตก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน และอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ เหมืองแร่และอัญมณี

¹¹ Exchange Rate of Central Bank of Myanmar

ตารางแสดงสถิติทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2556

รายการ	2552 (2009)	2553 (2010)	2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	N/A	5.3	5.9	6.4	6.5
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละต่อปี)	N/A	8.2	2.8	2.9	5.8
ดุลบัญชีเดินสะพัด (ร้อยละของอัตราการขยายตัว ของเศรษฐกิจ)	N/A	-1.9	-2.4	-4.4	-4.4
ดุลการค้า(ร้อยละของอัตราการ ขยายตัวของเศรษฐกิจ)	8.3	8.2	0.5	1.5	N/A
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ร้อยละของอัตราการขยายตัว ของเศรษฐกิจ)	10.6	9.6	5.6	7.6	N/A
เงินสำรองระหว่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	5264.5	5729.5	7016.5	N/A	N/A
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) (ล้านเหรียญสหรัฐ)	1,078.97	901.13	1,000.55	2,242.98	N/A
หนี้ต่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	8,186	6,352	N/A	N/A	N/A

ที่มา Asian Development Outlook 2013 Update: Governance and Public Service Delivery
ADB (2013), “Key Indicators for Asia and Pacific 2013: Myanmar”
World Bank 2014
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริม¹²

1. เมียนมาร์เป็นประเทศที่อุดมไปด้วยพื้นที่ในการทำเกษตร ภาคการเกษตร
การขยายตัวทางการค้า จึงถือเป็นเศรษฐกิจหลักของประเทศโดยมีอัตราการผลิตสูงถึงร้อยละ 50
ระหว่างไทยกับเมียนมาร์ โดยประมาณของ GDP และเป็นสัดส่วนร้อยละประมาณ 20 ของสินค้าส่งออกของ
ประเทศ
2. เมียนมาร์เป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ น้ำมันและ
ก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุ อัญมณี และไข่มุก ไม่มีค่า สัตว์น้ำ ฯลฯ ทรัพยากรเหล่านี้
เหมาะสำหรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมได้
3. โครงสร้างสินค้าส่งออกของเมียนมาร์มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคการผลิต
แบบพึ่งพาอุตสาหกรรมเกษตรดั้งเดิม (traditional agro-based sector) ไปสู่
ภาคการผลิตแบบอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากร (resource-based sector) โดย
เมียนมาร์มีศักยภาพในการส่งออกแร่และก๊าซธรรมชาติ รองเท้า (ส่วนมาก
ทำจากหนัง) อัญมณีและโลหะมากขึ้น

¹² คณะทำงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4. รัฐบาลเมียนมาร์ได้วางแผนที่จะยกระดับการผลิตภาคอุตสาหกรรมให้ขึ้นมาแทนที่ภาคเกษตรกรรม ภายในระยะเวลา 30 ปี (พ.ศ. 2543/4 – 2573/4) โดยกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรม เรียกว่า “30 Year Industrial Development Plan

(2000/01 - 2030/31)” ขึ้น ซึ่งแผนดังกล่าวมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจเมียนมาร์ให้มีโครงสร้างเหมือนกับประเทศอุตสาหกรรม

5. รัฐบาลอนุญาตให้ภาคเอกชนต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตการเกษตรที่สามารถป้อนโรงงานอุตสาหกรรมได้ ทั้งนี้ เพื่อเข้าไปช่วยเหลือในสิ่งที่เมียนมายังขาดแคลนทั้งด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาพันธุ์กรรมของพืช เทคโนโลยีทางการเพาะปลูก การเก็บรักษาพืชผล การแปรรูป และการบรรจุภัณฑ์

6. อุตสาหกรรมด้านพลังงาน เหมืองแร่ และอัญมณีหรือรัตนชาติ

เป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลเมียนมาร์ให้ความสำคัญและยังต้องการการร่วมทุนจากต่างชาติอยู่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุนก้อนใหญ่ และยังต้องการเทคโนโลยีระดับสูงในการสำรวจและผลิต และรัฐบาลมีนโยบายให้ต่างชาติและภาคเอกชนของเมียนมาร์เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมภาคดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

7. รัฐบาลเมียนมาร์สนับสนุนให้ต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมประมงและห้องเย็นมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันเมียนมาร์สามารถส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้ากุ้งและปลาจากเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลด้านปศุสัตว์และประมงจึงได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

(1) สนับสนุนการพัฒนาด้านปศุสัตว์และการประมง

(2) เพิ่มปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์และปลาให้มากขึ้น เพื่อเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจึงจะส่งออกไปจำหน่ายที่ประเทศอื่นๆ

(3) ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและขยายพันธุ์

(4) ยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงและชาวปศุสัตว์ให้สูงขึ้น

(5) ขยายการผลิต การแปรรูป และการตลาดแก๊สสินค้าประมง โดยเฉพาะฟาร์มกุ้ง โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น

8. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเมียนมาร์เป็นอุตสาหกรรมที่นำลงทุนและยังมีอนาคต ซึ่งยังต้องการการพัฒนาและการยกระดับค่าบริการให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวของไทยมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญสูง จึงสามารถช่วยเมียนมาร์พัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวได้ดี อย่างไรก็ตาม นักลงทุนควรคำนึงถึงการพัฒนาในกิจการที่เกี่ยวข้องอีก เช่น การคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนเชื่อมระหว่างเมืองต่างๆ จึงถือว่าการลงทุนที่ค่อนข้างจะใช้เงินทุนค่อนข้างสูง เพราะการพัฒนาทั้งระบบต้องการเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับสูงอีกมาก

9. รัฐบาลเมียนมาร์ให้การส่งเสริมรัฐวิสาหกิจของเมียนมาร์ในการผลิต เครื่องจักร ยานพาหนะและอุปกรณ์ โทรทัศน์ อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำตาล ยาง ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากไม้ เพื่อขยายภาคอุตสาหกรรมการผลิต ให้หลากหลายอย่างไรก็ดี รัฐบาลเมียนมาร์ให้การสนับสนุนในด้านนี้ต่อภาคเอกชน หรือนักลงทุนต่างชาติแต่เป็นในลักษณะการลงทุนร่วม (Joint Venture) ส่วนใหญ่
10. ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดเขตนิคมอุตสาหกรรมขึ้นมา 18 เขตเพื่อให้การ สนับสนุนเอกชนให้เข้ามาลงทุน ทั้งนี้ เมียนมาร์มีนโยบายมีนโยบายที่จะตั้ง เขตอุตสาหกรรมที่จังหวัดท่าชีเหล็ก (เมียนมาร์) – แม่สาย (ไทย) แม่ฮ่องสอน เกะสอง (เมียนมาร์)กับระนอง (ไทย) ตลอดจนทวายและกาญจนบุรี โดยในส่วน ของไทย-เมียนมาร์นั้น ทั้งสองรัฐบาลให้ความสนใจกับเขตอุตสาหกรรมที่ผานัน เมาะลำไย และเมียวดี โดยหวังว่าเขตอุตสาหกรรมทั้งสามเขตจะช่วยในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม หากพิจารณาจากพื้นที่ตั้งจะเห็นว่า ทั้งสามเขต ไม่เพียงแต่อยู่ในบริเวณชายแดน หากแต่ตั้งอยู่บนเส้นทางคมนาคมสำคัญที่เชื่อม ระหว่างอินเดีย-บังคลาเทศ-จีน-เมียนมาร์-ไทย โดยเฉพาะเขตแม่ลำไย-เมียวดี-แม่ สอดนั้น ยังอยู่ในเส้นทางเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกอีกด้วย ซึ่งสามารถขยายไป จนถึงเมืองดานังของเวียดนาม และออกไปถึงทะเลจีนใต้ สำหรับประเทศไทยแล้ว สามารถเข้าไปลงทุนในเขตอุตสาหกรรมทั้ง 3 ได้ ในอนาคต
11. ปัจจุบันเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตได้อย่างพอเพียง แต่ในอนาคต เชื่ออันจยิ บนมแม่น้ำ สาละวินจะสามารถป้อนไฟฟ้าให้เขตอุตสาหกรรมผะอันและเมียวดี ได้อย่างพอเพียงเพราะเขื่อนนี้อยู่ห่างจากไทยไปเพียง 60 กิโลเมตร จากชายแดน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของเมียนมาร์

ปัจจุบันเมียนมาร์อยู่ภายใต้แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 5 (2554-2555 ถึง 2558-2559)¹³ ซึ่งตั้งเป้าหลักไว้ 3 ประการได้แก่

1. อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 7.7 ต่อปี
2. เพิ่มสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมในผลิตภัณฑ์ในประเทศ (GDP) จากร้อยละ 26 เป็นร้อยละ 32 ควบคู่ไปกับการเพิ่มขึ้นของภาคบริการ และลดสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมที่มีอยู่สูง
3. การเพิ่มขึ้นของอัตราการรายได้เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GDP) ระหว่างร้อยละ 30-40 จากปีฐาน 2553 ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ในการลดปัญหาความยากจนลงครึ่งหนึ่งในช่วงระหว่างปี 2543-2558

อีกทั้งเมียนมาร์มีนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ดังนี้

1. การพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคเกษตรกรรมไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม
2. การพัฒนาที่เท่าเทียมระหว่างเขตและรัฐ
3. การพัฒนาที่ครอบคลุมประชาชนโดยรวม
4. พัฒนาคุณภาพของสถิติและระบบสถิติ

นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมาร์มีแผนจะพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศโดยได้กำหนดแผนระยะ 30 ปี (พ.ศ. 2543/4 – 2573/4) เรียกแผนการพัฒนานี้ว่า “30 Year Industrial Development Plan (2000/01 to 2030/31)”¹⁴ เพื่อเปลี่ยนแปลงการผลิตจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์ที่จะรองรับแผน 30 ปีโดยการตั้งเขตอุตสาหกรรมขึ้น 18 แห่งทั่วประเทศ เพื่อดึงดูดการลงทุน ในปี พ.ศ. 2533 และในปี พ.ศ. 2538 รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 ชุดคือ The Myanmar Industrial Development Committee ซึ่งมีรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรม 1 เป็นประธานและคณะกรรมการการดำเนินการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม 2 เป็นประธาน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภาคเกษตร
- (2) เพื่อยกระดับคุณภาพและปริมาณของผลิตภาคอุตสาหกรรม
- (3) เพื่อผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรใหม่ๆ
- (4) เพื่อผลิตเครื่องจักร ชิ้นส่วน และเครื่องมือสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม และ
- (5) สร้างรากฐานที่มั่นคง เพื่อเปลี่ยนประเทศไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม

พร้อมกันนี้ เมียนมาร์ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรองรับเป้าหมายเหล่านี้ซึ่งได้แก่

- (1) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐ ของสหกรณ์ และของเอกชน
- (2) เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรด้านการเกษตร
- (3) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าและกระตุ้นให้ผลิตเพื่อการส่งออก
- (4) เพื่ออำนวยความสะดวกการลงทุนจากต่างชาติ และให้บริการความช่วยเหลือที่จำเป็น

แก่ผู้ลงทุนชาวเมียนมาร์ในภาคอุตสาหกรรม

- (5) เพื่ออำนวยความสะดวกในการยกระดับระบบเทคโนโลยีด้านข้อมูลให้เท่าเทียมกับต่างชาติ

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม คือ การสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามาลงทุน ในภาคนี้ให้มากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมาร์ยังสนับสนุนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในด้านอุตสาหกรรมเช่นกัน ผ่านการเข้ามาร่วมทุนกับนักลงทุนเมียนมาร์ในลักษณะของการลงทุนร่วม (Joint Venture) หรือ การลงทุนทางตรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการระดมทุนในกิจการอุตสาหกรรมใหญ่ รวมทั้งเพื่อการยกระดับความสามารถในการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย หลังจากการปิดประเทศไปเป็นเวลา 26 ปี อันเนื่องจากระบบสังคมนิยมวิถิเมียนมาร์ (the Burmese Way to Socialism) ซึ่งมีหลักการดำเนินการในการพึ่งพาต่างชาติให้น้อยที่สุด และเน้นการพึ่งพาตนเอง การปิดตัวเองจากการติดต่อกับต่างประเทศ ทำให้ขาดการเรียนรู้ในเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้การผลิตของภาคอุตสาหกรรมของเมียนมาร์ยังล้าหลัง เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นเมื่อรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนและพัฒนาภาคอุตสาหกรรม จึงต้องการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากต่างชาติในการพัฒนาและถ่ายทอดวิชาการที่ทันสมัยให้กับ นักลงทุนชาวเมียนมาร์ และเพื่อการดำเนินการเป็นไปตามเป้าประสงค์ รัฐบาลได้กำหนดเขตนิคมอุตสาหกรรม ขึ้นมา 18 แห่ง เพื่อสนับสนุนให้เอกชนเข้าไปลงทุน และสนับสนุนการถ่ายโอนอุตสาหกรรมและโรงงานที่เป็น รัฐวิสาหกิจไปให้เอกชนดำเนินงาน โดยในส่วนของเขตนิคมอุตสาหกรรมนั้น รัฐบาลได้กำหนดพื้นที่กระจายไปทั่วประเทศ หากแต่ส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวในบริเวณตอนกลางของประเทศเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเขตเมือง

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ร่วมกับ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลัก อาทิ ย่างกุ้ง พะโค มัณฑะเลย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้เพิ่มพื้นที่ของเขตนิคมอุตสาหกรรมไปอยู่บริเวณชายแดน ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจีนและไทย อีกทั้งยังได้กำหนดพื้นที่บางแห่งให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา โดยสรุปอาจกล่าวว่า รัฐบาลเมียนมามียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

- (1) การสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น
- (2) การสนับสนุนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
- (3) การกำหนดพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการลงทุนเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) พื้นที่นิคมอุตสาหกรรม 18 แห่ง 2) พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และ 3) พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมในบริเวณชายแดน

4. สังคมและวัฒนธรรม

ธงชาติ

ธงชาติสหภาพเมียนมาร์ใหม่ มีลักษณะคล้ายธงชาติไทใหญ่ปัจจุบัน มี 4 สี ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีแดง และมีรูปดาวสีขาวอยู่ตรงกลาง ขณะที่ธงชาติไทใหญ่มีวงกลมสีขาวอยู่ตรงกลาง เริ่มใช้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2553 โดยรายละเอียดของธงมีดังนี้

สีเขียว หมายถึงสันติภาพ ความอุดมสมบูรณ์และความสงบ

สีเหลือง หมายถึงสามัคคี

สีแดง หมายถึงความเข้มแข็งและเด็ดขาด

ดาวสีขาว หมายถึงสหภาพแห่งความมั่นคงและเอกภาพ

สัญลักษณ์

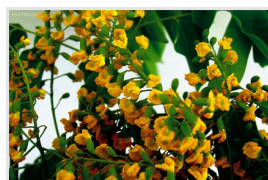
เครื่องแต่งกาย

การเปลี่ยนใช้สัญลักษณ์ใหม่นี้เป็นไปตามบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ 2551 (2008) มาตราที่ 13 ซึ่งระบุการเปลี่ยนแปลง 5 ประการสำคัญของประเทศ คือ ธงชาติ เพลงชาติ เมืองหลวง สัญลักษณ์ประเทศ และชื่อประเทศใหม่

ลองยี คือชุดแต่งกายประจำชาติของประเทศเมียนมาร์ เป็นชุดรูปทรงกระบอก มีความยาวจากเอวจรดปลายเท้า การสวมใส่ใช้วิธีการขมวดผ้าเข้าด้วยกัน โดยไม่มีดหรือพับขึ้นมาถึงหัวเข่าเพื่อความสะดวกในการสวมใส่ นอกจากนี้ผู้ชายเมียนมาร์นิยมสวมหมวกที่เรียกว่าคองบอง เวลาสวมใส่คองบองจะให้หางกระรอกอยู่ขวามือ และนิยมสวมให้หางกระรอกห้อยลงมา และชาวเมียนมาร์นิยมสวมรองเท้าแตะ ทั้งนี้ รองเท้าคิบสำหรับสวมออกงาน มักจะเป็นรองเท้ามะหยี่

ดอกไม้ประจำชาติ

“ประดู่” (Padauk) เป็นดอกไม้ประจำชาติของสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งหมายถึง ความพร้อม ความร่วมมือ ร่วมใจสามัคคีมีพลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ศาสนา

ศาสนาพุทธนิกายเถรวาท หรือหินยาน ร้อยละ 90 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 5 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3.8 ศาสนาฮินดู ร้อยละ 0.05 และอื่นๆ

ภาษา¹⁵

ภาษาราชการที่ใช้สื่อสาร คือ ภาษาเมียนมาร์ และนอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาอังกฤษกันอย่างแพร่หลาย นอกนั้นเป็นภาษาประจำชนชาติของชนกลุ่มน้อย เช่น มอญ กะเหรี่ยง เป็นต้น

จำนวนประชากร¹⁶

พ.ศ.	จำนวนประชากร (ล้านคน)	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง
2551 (2008)	58.4	1.5
2552 (2009)	59.1	1.3
2553 (2010)	59.8	1.1
2554 (2011)	60.4	1.0
2555 (2012)	61	1.0

เมียนมาร์มีเผ่าพันธุ์ 135 เผ่าพันธุ์ ประกอบด้วย เชื้อชาติหลักๆ 8 กลุ่ม¹⁷ คือ

1) เมียนมาร์	คิดเป็นร้อยละ	68	ของประชากรทั้งหมด
2) ไทใหญ่	คิดเป็นร้อยละ	9	ของประชากรทั้งหมด
3) กะเหรี่ยง	คิดเป็นร้อยละ	7	ของประชากรทั้งหมด
4) ยะไข่	คิดเป็นร้อยละ	4	ของประชากรทั้งหมด
5) จีน	คิดเป็นร้อยละ	3	ของประชากรทั้งหมด
6) มอญ	คิดเป็นร้อยละ	2	ของประชากรทั้งหมด
7) อินเดีย	คิดเป็นร้อยละ	2	ของประชากรทั้งหมด
8) อื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ	5	ของประชากรทั้งหมด

อัตราการเกิด

เมียนมาร์มีอัตราการเกิด 17.3 คนต่อประชากร 1,000 คน (ประมาณการปี 2553)

ความหนาแน่น
ของประชากร

90 คน/ตารางกิโลเมตร (ปี 2555)

โครงสร้างอายุ¹⁸

0-14 ปี	ร้อยละ 27.5 (ชาย 7.5 ล้านคน/หญิง 7.3 ล้านคน)
15-64 ปี	ร้อยละ 67.5 (ชาย 18.1 ล้านคน/หญิง 18.3 ล้านคน)
65 ปีขึ้นไป	ร้อยละ 5.0 (ชาย 1.1 ล้านคน/หญิง 1.5 ล้านคน)

¹⁵ ศูนย์ธุรกิจ สัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
<http://www.thaibiz.net/th/market/Republic-of-the-Union-of-Myanmar>

¹⁶ ADB (2013), “Key Indicators for Asia and Pacific 2013: Myanmar”

¹⁷ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

¹⁸ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กำลังแรงงาน	31.8 ล้านคน (ปี 2555) กระจายอยู่ในภาคต่างๆ ดังนี้
	ภาคเกษตร ร้อยละ 70
	ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 7
	ภาคบริการ ร้อยละ 23
ชั่วโมงทำงาน	วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 9.30-16.30 น. เป็นเวลาทำการของรัฐบาล ส่วนเอกชนจะทำงานตั้งแต่ 8.00- 17.00 น. ส่วนธนาคารจะเปิดทำการตั้งแต่ เวลา 10.00-15.00 น. ภัตตาคารส่วนใหญ่จะปิดเวลา 22.00 น.
วันหยุดนักขัตฤกษ์	1 มกราคม : วันขึ้นปีใหม่ 4 มกราคม : วันฉลองเอกราช 12 กุมภาพันธ์ : วันสหภาพ 2 มีนาคม : วันเกษตรกรหรือวันชาวไร่ชาวนา 27 มีนาคม : วันกองทัพ 12-20 เมษายน : วันสงกรานต์ 1 พฤษภาคม : วันกรรมกร 19 กรกฎาคม : วันวีรบุรุษ แรม 10 ค่ำ เดือนตะของ : วันประชาชน 11 พฤศจิกายน : วันชาติของเมียนมาร์

5. โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในเมียนมาร์

เส้นทางคมนาคมทางบก

ทางถนน¹⁹

ถนนในเมียนมาร์ส่วนใหญ่เป็นถนนดิน ถนนก้อนกรวด ถนนลาดยาง และถนนหินแกรนิต ขนานไปกับภูเขาและแม่น้ำ ทอดไปตามความยาวของประเทศ เช่นเดียวกับทางรถไฟ โดยรัฐบาลเมียนมาร์ มีแผนจะขยายเป็นถนนสองเลน สี่เลน และหกเลนต่อไป ทั้งนี้ เส้นทางคมนาคมทางถนนที่สำคัญ คือ เส้นทางตามระเบียงเศรษฐกิจเหนือใต้ 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทาง Yangon-Mandalay, เส้นทาง Yangon-Pyay และ เส้นทางสายตะวันตกฝั่งของเมือง Ayewady เชื่อมต่อเมือง Patheingyi และเมือง Monywa ในเขต Sagaing

(1) **เส้นทาง Yangon-Mandalay** ซึ่งผ่านเมือง Bago, Taungtha, Pyin Odon และ Meiktila รวมระยะทางทั้งสิ้น 695 กิโลเมตร มีรถบรรทุกใช้บริการไปกลับเฉลี่ยเดือนละ 4 วัน รองรับน้ำหนักเฉลี่ยเดือนละ 10,000 เมตริกตันต่อเดือน

รัฐบาลเมียนมาร์จะขยายเส้นทางนี้ 2 เส้นทาง คือ

- จากเมือง Mandalay ไปสู่เมือง Lashio จากความยาวเดิม 695 กิโลเมตร ขยายเป็น 957 กิโลเมตร และใช้เวลาเดินทางไปเมือง Lashio 6 ชั่วโมง พื้นผิวแอสฟัลต์

- จากเมือง Meiktila สู่เมือง Taungtha จากความยาวเดิม 544 กิโลเมตร ขยายเป็น 749 กิโลเมตร และใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง พื้นผิวแอสฟัลต์

(2) **เส้นทาง Yangon-Prome** ซึ่งผ่านเมือง Magway, Kyaukpadaung และ Myingyan รวมระยะทางทั้งสิ้น 288 กิโลเมตร มีรถบรรทุกใช้เส้นทางนี้ไปกลับเฉลี่ยเดือนละ 2 วัน รับน้ำหนักเดือนละ 2,000 เมตริกตัน และรัฐบาลเมียนมาร์จะขยายเส้นทาง ดังนี้

- จากเมือง Prome ไปเมือง Magway จากความยาวเดิม 288 กิโลเมตร ขยายเป็น 490 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 4 ชั่วโมง พื้นผิวแอสฟัลต์

นอกจากนี้ เมียนม่ายังมีเส้นทางสายภูมิภาคอาเซียนที่ตัดผ่านประเทศ และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน CLMV และ เอเชียอื่น ๆ เข้าด้วยกัน มีทั้งสิ้น 6 เส้นทางที่สำคัญ ได้แก่

(1) เส้นทาง R3 ตามแนวเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor)

เส้นทาง R3B ไทย-เมียนมาร์-จีน ระยะทางประมาณ 253 กิโลเมตร เริ่มต้นจาก -อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย - ท่าซี้เหล่/เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์- ด้าหลัว/หม่งไห่ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เส้นทางสายนี้ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547 เส้นทางนี้ผ่านด่านขนถ่ายกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม ทำให้ระยะทางจากซี้เหล่ถึงเชียงตุงต้องเสียค่าธรรมเนียมตามรายการส่งผลให้ราคาต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย รวมทั้งสภาพถนนที่ถูกน้ำกัดเซาะมีหินถล่มเป็นช่วง ๆ จึงยังเป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้า

¹⁹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(2) เส้นทางแนวเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor)

- 1) เส้นทางฝั่งตะวันตก: แม่สอด-เมียวดี-เชิงเขาตะนาวศรี-กอกะเร็ก (รัฐกะเหรี่ยง) โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ
 - ช่วงเมียวดี-เชิงเขาตะนาวศรีระยะทาง 17.35 กิโลเมตร
 - ช่วงหมู่บ้านดิงกะหยิงหย่อง เชิงเขาตะนาวศรี-กอกะเร็ก ระยะทาง 29 กิโลเมตรโดยกรมทางหลวงได้ดำเนินการสำรวจและออกแบบการก่อสร้างเสร็จแล้ว วงเงิน 15 ล้านบาท และได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการก่อสร้างเส้นทาง วงเงิน 1,140 ล้านบาท ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง
- ช่วงกอกะเร็ก-ผาอัน ระยะทาง 30-40 กิโลเมตร ปัจจุบันบริษัทท้องถิ่นของเมียนมาร์ได้รับสัมปทานการปรับปรุงเส้นทาง
- 2) เส้นทางกอกะเร็กไปมาละแหม่ง ระยะทาง 1,360 กิโลเมตร รัฐบาลเมียนมาร์กำลังดำเนินการก่อสร้าง โดยจะเชื่อมต่อเส้นทางแม่สอด-เมียวดี-กอกะเร็ก เส้นทางนี้จะเปิดประตูจากทะเลจีนใต้ สู่อ่าวเบงกอล รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนสร้างท่าเรือน้ำลึกมาละแหม่งด้วย เมื่อสร้างแล้วเสร็จ เมียนมาร์จะกลายเป็นศูนย์กลางขนส่งสินค้าที่สำคัญในเอเชีย และสามารถลดระยะการเดินทางจากเดิม 4,000 กิโลเมตร เหลือเพียง 1,360 กิโลเมตรได้
- 3) ถนนสายกาญจนบุรี-ทวาย เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางสู่ท่าเรือน้ำลึก รวมระยะทาง 198 กิโลเมตร ซึ่งฝ่ายไทยกำลังเร่งรัดการก่อสร้างมอเตอร์เวย์สายบางใหญ่-กาญจนบุรีและสายกาญจนบุรี-พุน้ำร้อน
- 4) ถนนเส้นทางบ้านพุน้ำร้อน (กาญจนบุรี) – แนวชายแดน รวมระยะทาง 5 กิโลเมตร

(3) ทางหลวงเอเชีย (Asian Highway)

เครือข่ายทางหลวงเอเชียครอบคลุม 17 ประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เพื่อพัฒนาการค้าและการขนส่งระหว่างประเทศ ท่าเรือ เมืองอุตสาหกรรม และสถานที่ท่องเที่ยวจุดเริ่มต้นที่ทวีปยุโรปด้านตะวันตก ผ่านอิหร่าน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และประเทศศรีลังกาซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของภูมิภาค ทางหลวงเอเชียที่ผ่านสหภาพเมียนมาร์ มี 4 เส้นทาง เชื่อมโยงประเทศจีน อินเดีย และไทย คือ

- 1) AH1 เริ่มต้นจาก เมียวดี-payagi-ย่างกุ้ง-meiktila-มันตะเลย์-ตามู รวม 1,665 กิโลเมตร
- 2) AH2 เริ่มต้นจาก ท่าซี้เหล็ก-kyaington-meiktila-มันตะเลย์-ตามู รวม 807 กิโลเมตร
- 3) AH3 เริ่มต้นจาก mongla-kyaington รวม 93 กิโลเมตร
- 4) AH14 เริ่มต้นจาก muse-มันตะเลย์ รวม 453 กิโลเมตร

อย่างไรก็ตาม เส้นทางหลวงเอเชียทั้ง 4 สายนี้ ประมาณร้อยละ 40 จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้เป็น “มาตรฐานชั้น 3” หรือ “ถนนลาดยาง 2 ช่องทางจราจร” ซึ่งรัฐบาลเมียนมาร์ได้ขอให้นานาชาติและ UNESCAP ร่วมลงทุนก่อสร้างถนน โดยเฉพาะเส้นทางสายกอกะเร็ก ที่จะเชื่อมต่อกับถนนภูมิภาคอาเซียนอื่น ๆ ในอนาคตอันใกล้

(4) ทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway)

รัฐบาลเมียนมาร์กำลังปรับปรุงเส้นทางหลวงอาเซียนภายในประเทศ 4 เส้นทาง ซึ่งเป็นเส้นทางหนึ่งของโครงข่ายทางหลวงอาเซียน 4,500 กิโลเมตร คือ

- 1) เส้นทางชายแดนเมียนมาร์-อินเดีย ถึงชายแดนเมียนมาร์-ไทย
 - 2) ขยายเส้นทางจากชายแดนเมียนมาร์-จีน ถึงชายแดนเมียนมาร์-ไทย
 - 3) เส้นทางจากเมืองท่าตอน (ในรัฐกะเหรี่ยง)-เมืองมาละแหม่ง-เมืองทวาย-เมืองมะริด-เมืองเกาะสองในตะนาวศรี
 - 4) เส้นทางจากเมืองทวาย-ชินผิวดอง-โมนตี้ ในภาคตะนาวศรี
- เส้นทางเหล่านี้จะถูกปรับให้เป็น “มาตรฐานชั้น 3” หรือ “ถนนลาดยาง 2 ช่องทาง

จรรยา”ครอบคลุมพื้นที่ 6 รัฐและภาคต่าง ๆ ของเมียนมาร์ ซึ่งเป็นไปตามแผนการช่วยเหลือของอาเซียน+3 โดยมีประเทศเกาหลีใต้ให้ความช่วยเหลือปรับปรุงถนน 1 เส้นทาง และประเทศไทยช่วยเหลืออีก 1 เส้นทาง

(5) ทางหลวง BIMSTEC

ทางหลวง BIMSTEC เป็นเส้นทางถนนเชื่อมโยงไทย-เมียนมาร์-อินเดีย และไทย-เมียนมาร์-บังกลาเทศ สามารถลดระยะการเดินทางจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สู่บังกลาเทศและอินเดียได้ โดยตัดถนนผ่านประเทศไทย จากอ่าวเบงกอล ไปยังทะเลจีนใต้ เส้นทางถนน BIMSTEC สู่สหภาพเมียนมาร์ ได้แก่

1) เส้นทางอินเดีย-เมียนมาร์ เริ่มเส้นทางจากฝั่งชายแดนตะวันตกเมียนมาร์-จีน จากตามูถึงเมืองมณฑลทะเลย์ ประมาณ 604 กิโลเมตร

- ระยะทางจากเมืองมณฑลทะเลย์ ถึง Monywa ประมาณ 80 กิโลเมตร ถนนลาดยางสองช่องทาง

- ระยะทางจากเมือง Monywa-pale-gangaw ประมาณ 200 กิโลเมตร ถนนลาดยางหนึ่งช่องทาง

- ระยะทางจากเมือง Gangaw ถึง Kalemmyo ประมาณ 180 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรัง

- ระยะทางจากเมือง Kalemmyo ถึงตามู ประมาณ 144 กิโลเมตร ถนนคอนกรีต

สองช่องทาง

เส้นทางอินเดีย-เมียนมาร์ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอินเดียทั้งหมด และเปิดให้ใช้เส้นทางเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2544

2) เส้นทางบังกลาเทศ-เมียนมาร์ มีเส้นทางตัดตรงจากเมือง Darka สู่กรุงย่างกุ้ง : โดยตัดผ่านเขต Gundum ใน Chittagong Hill tracts-ข้ามแม่น้ำ Naaf-เข้าสู่รัฐยะไข่ สหภาพเมียนมาร์ นอกจากนั้น เมียนมาร์ได้สร้างถนนเชื่อมต่อกรุงย่างกุ้ง กับเมืองซิตตเว ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐยะไข่ โดยตัดถนนผ่านเมือง Kyauktaw และ Buthidaung และเส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางเดิมสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลบังกลาเทศเล็งเห็นการเชื่อมโยงจุดการค้าชายแดนที่เมือง Gundum ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับเมือง Taungbro ของเมียนมาร์ ส่วนเมือง Taungbro อยู่ห่างจากเมือง Buthidaung 80 กิโลเมตรดังนั้น รัฐบาลทั้งสองจึงเห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะสร้างถนนเชื่อมโยงเมืองการค้าชายแดนระหว่าง Gundum กับ Taungbro ซึ่งระยะทางเพียง 43 กิโลเมตรเท่านั้น หากถนนสายใต้นี้แล้วเสร็จจะช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างบังกลาเทศและเมียนมาร์เป็นอย่างดี

(6) ทางหลวงไตรภาคี อินเดีย-เมียนมาร์-ไทย (India-Myanmar-Thai Tripartite Highway)

จากการประชุมผู้นำ BIMSTEC ครั้งที่ 6 ที่ภูเก็ต ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ลงนามความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงคมนาคมระหว่างประเทศสมาชิกให้มีการขยายตัวด้านการค้า การท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยริเริ่มโครงการ “ทางหลวงไตรภาคี อินเดีย-เมียนมาร์-ไทย” ตัดผ่านเมือง มอเร ประเทศอินเดีย – พุกาม ประเทศเมียนมาร์ – แม่สอด ประเทศไทย

ทางรถไฟ²⁰

รถไฟเป็นการคมนาคมที่ยังคงได้รับความนิยมของประชาชนเมียนมาร์ทั่วไป แม้ว่าจะไม่สามารถกำหนดเวลาเดินทางได้แน่นอนรวมทั้งใช้เวลาเดินทางค่อนข้างนาน และถึงที่หมายล่าช้ากว่ากำหนดก็ตามระบบการขนส่งรถไฟและระบบเดินรถไฟถูกผูกขาดโดยรัฐบาลเมียนมาร์ เส้นทางรถไฟมีความยาวทั้งสิ้น 3,955 กิโลเมตร เชื่อมต่อเส้นทางรถไฟภายในประเทศจากเมือง Moulemein, Yangon, Pegu, Mandalay และเมืองสำคัญ แต่ยังไม่มียานเชื่อมต่อกับรถไฟสายอื่นนอกประเทศเมียนมาร์ รถไฟเมียนมาร์มีกำหนดเดินทางตลอดทั้งปี เดือนละ 30 วัน และเฉลี่ยไปกลับเดือนละ 3 วัน ศักยภาพระบบรถไฟรวม 6,600 เมตริกตัน/เดือน รถไฟบรรทุกสินค้ามีเพียง 1 ขบวนเท่านั้น ใช้หัวรถจักรรุ่น Alsthom D-Ele จำนวน 20 ตู้ ความจุ 660 เมตริกตัน โดยเมียนมาร์มีเส้นทางและสถานีรถไฟที่สำคัญ ได้แก่

(1) สถานีรถไฟเมือง Yangon สู่ปลายทางสถานีรถไฟเมือง Mandalay ความยาวทั้งสิ้น 491 กิโลเมตร

(2) สถานีรถไฟ Lashio ความยาว 902.41 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 3 วัน ถึงชุมทางรถไฟสถานี Myohaung

(3) ชุมทางรถไฟเมือง Myaohaung มีอาณาเขตติดกับเมือง Mandalay จำนวนขบวนรถไฟจอดที่สถานีชุมทางได้สูงสุด 5 ขบวน ความยาวขบวนละ 600-1,800 ฟุต มีโกดังเก็บรถไฟจำนวน 5 โกดัง บรรจุได้ 5,000 เมตริกตัน และโกดังอื่น ๆ อีก 5 โกดัง บรรจุได้ 5,000 เมตริกตัน

นอกจากนี้ มีรายงานว่าประเทศอินเดียกำลังจะลงทุนโครงการรถไฟในเมียนมาร์ เพื่อปรับปรุงรางรถไฟ และลดเสียงขนส่งสินค้า

เส้นทางคมนาคมทางน้ำ

เมียนมาร์มีท่าเรือสำคัญ ได้แก่

(1) ท่าเรือย่างกุ้ง ในเขตย่างกุ้ง เป็นท่าเรือน้ำลึกขนส่งสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในเมียนมาร์สามารถรับเรือที่มีระวางตั้งแต่ 15,000 ตันขึ้นไป มีอัตราการให้บริการมากถึงร้อยละ 90 ของท่าเรือทั้งหมด ภายหลังประสบภัยพายุเฮอร์ริเคน (Cyclone Nargis) ท่าเรือย่างกุ้งได้รับความเสียหายอย่างมาก และอยู่ในระหว่างการซ่อมแซม

(2) ท่าเรือติละวา กำลังพัฒนาให้เป็นท่าเรือสำคัญแห่งที่สอง รองจากท่าเรือย่างกุ้ง ตั้งอยู่ใกล้กับนิคมอุตสาหกรรมย่างกุ้ง มีความลึกขนาด 10,000 ตัน และอยู่ห่างจากอำเภอแม่สอดของไทยเป็นระยะทาง 508 กิโลเมตร

(3) ท่าเรือ Sittwe ในรัฐยะไข่ อินเดียได้ลงทุนจำนวน 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อปรับปรุงและยกระดับท่าเรือแห่งนี้

(4) ท่าเรือ Kyaukphe ในรัฐยะไข่ เป็นท่าเรือที่ใช้ทำการค้าระหว่างจีนกับเมียนมาร์ และเมียนมาร์ใช้ท่าเรือนี้เชื่อมต่อไปสู่มหาสมุทรอินเดียและยุโรป

(5) ท่าเรือ Thandwe ในรัฐยะไข่

(6) ท่าเรือ Patheingyi ในเขตอิรวดี

(7) ท่าเรือเมาละหม่ง ในรัฐมอญ เป็นท่าเรือ เปิดสู่มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย และยังช่วยร่นระยะทางการขนส่งสินค้าจากประเทศไทยสู่ยุโรป และตะวันออกกลาง โดย

²⁰ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัญจรผ่านทางช่องแคบมะละกา และแหลมมลายู

(8) ท่าเรือทวาย ใน Tanintharyi เป็นท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญ มีความลึกประมาณ 12 เมตร ตั้งห่างจากชายแดนไทยที่ด่านบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี 128 กิโลเมตร สามารถใช้เป็น ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าผ่านมหาสมุทรอินเดีย จีน และประเทศต่าง ๆ ในคาบสมุทรอินโดจีน

(9) ท่าเรือ Myaeik ใน Tanintharyi

(10) ท่าเรือ Kawthoung ใน Tanintharyi

เส้นทางคมนาคมทางอากาศ

ท่าอากาศยานในเมียนมาร์ทั้งหมด 38 แห่ง โดยท่าอากาศยานระหว่างประเทศ มี 2 แห่ง คือ

(1) ท่าอากาศยานเมืองย่างกุ้ง ตั้งอยู่ที่กรุงย่างกุ้ง สหภาพเมียนมาร์ มีอาณาเขตติดกับเมือง Mingaladon เวลาเปิดทำการตั้งแต่ 9.30-16.30 น. ทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ เพื่อหลีกเลี่ยงการจราจรคับคั่ง ทางอากาศมีลู่วิ่งเครื่องบินยาว 2,470 เมตร และกว้าง 61 เมตร ภายในสนามบิน ประกอบด้วย หน่วยงาน ศุลกากร หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง อาคารผู้โดยสาร อาคารคลังสินค้า หน่วยบริการรับส่งสินค้า หอควบคุมการบิน หน่วยวัดสภาพภูมิอากาศ หน่วยเรดาร์สนามบิน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ระบบการจอด เครื่องบิน ไฟประจำลู่วิ่ง ระบบไฟส่องทางลู่วิ่ง ไฟส่องทางขึ้นลงเครื่องบิน น้ำมันเครื่องบิน จุดเติมน้ำมัน เครื่องปั๊มลมมี Ground Power หน่วยบริการบำรุงเครื่องบิน บริการห้องน้ำ อุปกรณ์ดับเพลิงแบ่งแยก ตามประเภทการใช้ และมีระบบวางแผนการบิน

สินค้าเทกอง หรือรวมกองที่ไม่สามารถจัดเป็นหีบห่อ สามารถบรรทุกโดยเครื่องบินโดยสารขนส่ง รุ่น McDonnell Douglas Dc-10 ในราคา 1,000-1,500 เหรียญสหรัฐ/ ตัน/ประเภทสินค้า

สินค้าบรรทุกโดยไม่รองรับสินค้า (Pallet) สามารถบรรทุกโดยเครื่องบินโดยสารขนส่ง รุ่น McDonnell Douglas MD-82 อย่างไรก็ตาม ไม่มีรายงานด้านอุปกรณ์บรรทุกสินค้า และลิฟต์ยกขนสินค้า

ค่าธรรมเนียมการขึ้น-ลงของอากาศยาน และค่าธรรมเนียมที่เก็บอากาศยานราคา 200-300 เหรียญสหรัฐ ต่อ 24 ชั่วโมง และ 220-350 เหรียญสหรัฐต่อสัปดาห์ หรือช่วงวันหยุด

สายการบินที่ให้บริการที่ท่าอากาศยานนานาชาติย่างกุ้ง

1) สายการบินในประเทศ

- Air Bagan ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Bagan, Dawei, Heho, Kaw Thauung, Kalaymyo, Kyaing Tong, Lashio, Mergui, Mandalay, Myitkyina, Naypyidaw, Patheingyi, Putao, Sittwe, Tachileik, Thandwe มีเครื่องบินโดยสารขนส่ง รุ่น Fokker 100 jet จำนวน 3 ลำ รุ่น ATR 72 จำนวน 1 ลำ และรุ่น ATR 42-320 turbo-prop aircraft จำนวน 4 ลำ

- Air Mandalay ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Bagan, Heho, Kyaing Tong, Mandalay, Naypyidaw, Sittwe, Tachileik, Thandwe มีเครื่องบินโดยสารขนส่ง รุ่น ATR 72-212s จำนวน 2 ลำ รุ่น ATR 42-320 จำนวน 1 ลำ

- Myanma Airways ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Patheingyi, Dawei, Heho, Kawthauung, Kyaukpadaung, Loikaw, Mandalay, Mawlamyaing, Myeik, Nyaung-U, Sittwe, Thandwe มีเครื่องบินโดยสารขนส่งรุ่น McDonnell Douglas จำนวน 2 ลำ

- Yangon Airways ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Heho, Mandalay, Nyaung-U, Thandwe มีเครื่องบินโดยสารขนส่ง รุ่น ATR 72-210s จำนวน 2 ลำ

2) สายการบินนานาชาติ

- Air Bagan ไปกรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ
- Air China ไปปักกิ่ง, Kunming
- Air Mandalay ไปเชียงใหม่
- Bangkok Airways ไปกรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ
- China Airlines ไปไทเป-ไต้หวัน
- China Southern Airlines ไป Guangzhou
- Indian Airlines ไป Gaya และ Kolkata
- Jetstar Asia ไปสิงคโปร์
- Malaysia Airlines ไปกัวลาลัมเปอร์
- Myanmar Airways International ไปกรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ และกัวลาลัมเปอร์
- SilkAir ไปสิงคโปร์
- Thai Air Asia ไปกรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ
- Thai Airways International ไปกรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ

3) สายการบินบรรทุกสินค้า

- ATRAN Cargo Airlines ไปรัสเซีย

(2) ท่าอากาศยานเมืองมณฑลยฺเหล่ ตั้งอยู่ที่เมืองมณฑลยฺเหล่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีอาณาเขตติดกับเมือง Tada-U เวลาเปิดทำการตั้งแต่ 9.30-16.30 น. ทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ มีสายบินให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่

- Air Bagan ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Heho, Myitkyina, Nyaung-U, Tachilek, Yangon
- Air Mandalay ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Heho, Nyaung-U, Yangon
- China Eastern Airlines ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Kunming ประเทศจีน
- Myanmar Airways ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Bhamo, Kalembo, Kengtung, Khamti, Myitkyina, Pakokku, Tachilek, Yangon
- Yangon Airways ลงจอดที่ท่าอากาศยานเมือง Heho, Kengtung, Nyaung-U, Tachilek, Yangon

(3) ท่าอากาศยานเมืองเนปีดอร์ ซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยเริ่มต้นก่อสร้างเมื่อเดือนมกราคม 2552 โดยบริษัท Asia World แบ่งการก่อสร้างเป็น 3 ระยะ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในอีก 30 เดือนข้างหน้า ท่าอากาศยานแห่งใหม่นี้ จะกลายเป็นท่าอากาศยานที่ทันสมัย เมื่อแล้วเสร็จ จะสามารถรับผู้โดยสารได้ถึง 10.5 ล้านคนต่อปี

ทั้งนี้ การโดยสารเครื่องบินภายในประเทศมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และไม่สามารถกำหนดระยะเวลาการเดินทางได้แน่นอน

ระบบไฟฟ้า²¹

จากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ ของเมียนมาร์ทั้งทางด้านการค้า และการลงทุน ซึ่งได้เพิ่มขึ้นอย่างมากนับตั้งแต่มีการเปิดประเทศเป็นต้นมา ได้มีผลทำให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก และเพื่อตอบสนองกับความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศดังกล่าว การไฟฟ้าแห่งเมียนมาร์ ได้ขยายกำลังผลิตไฟฟ้าของเครื่องกังหันก๊าซ และไฟฟ้าพลังน้ำให้สูงขึ้น

อย่างไรก็ดี เมียนมาร์เองกลับมีไฟฟ้าใช้อย่างไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดสภาพการณ์ขาดแคลนไฟฟ้าดังเช่นในกรุงย่างกุ้ง (เมืองหลวงเก่า) ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของประเทศนั้น ตลอดจนเขตอุตสาหกรรมในเมืองย่างกุ้ง มีไฟฟ้าใช้เพียง 3-4 ชั่วโมงในแต่ละวัน เท่านั้น จึงทำให้บรรดาโรงงานและธุรกิจต่างๆต้องพึ่งตนเองด้วยการหาเครื่องปั่นไฟฟ้าด้วยน้ำมันดีเซลมาใช้ แต่ก็มีปัญหาอื่นตามมา เพราะราคาน้ำมันที่สูงขึ้นกว่าสองเท่า ก็มีแนวโน้มที่ธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมจะต้องปิดลง ในขณะที่เมืองเนปิดอว์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ของเมียนมาร์ เพราะมีไฟฟ้าใช้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยตามถนนหนทางนั้นก็จะมีไฟฟ้าส่องสว่างตลอดคืน (แม้ไม่ค่อยมีรถยนต์วิ่งบนถนนสักเท่าใด) อีกทั้งอาคารของกระทรวงและหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลก็ยังใช้ไฟฟ้าประดับประดาอย่างสว่างไสวตลอดทั้งคืนอีกด้วย

ปัจจุบันรัฐบาลเมียนมาร์ได้เพิ่มการผลิตกระแสไฟฟ้าในประเทศมากขึ้น จากโรงไฟฟ้าพลังน้ำ กังหันก๊าซ กังหันไอน้ำ และโรงไฟฟ้าที่ใช้้ำมันดีเซล แต่เนื่องจากการพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังน้ำจะต้องใช้ต้นทุนการผลิตสูง และใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างยาวนานกว่าการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแบบกังหันก๊าซ และโรงไฟฟ้าแบบพลังความร้อนร่วม อย่างไรก็ตามการที่จะสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำให้ได้ทันตามความต้องการ จะต้องมีการพัฒนาและวางแผนในระยะยาวทั้งในแง่ของการตอบสนองต่อความต้องการใช้ภายในประเทศและเพื่อการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

²¹ <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=126131>

6. ธนาคารในเมียนมาร์²²

ในปัจจุบันระบบการธนาคารของเมียนมาร์ ประกอบด้วย ธนาคารกลาง ธนาคารเฉพาะด้านของรัฐ จำนวน 4 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เอกชนของเมียนมาร์ประมาณ 19 แห่ง และสำนักงานตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ต่างชาติประมาณ 24 แห่ง ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงาน ดังนี้

(1) **ธนาคารกลาง** (The Central Bank of Myanmar) ทำหน้าที่ควบคุมสถาบันการเงินทั้งหมด กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก อัตราส่วนของสินทรัพย์และหนี้สิน อัตราแลกเปลี่ยนและออกธนบัตร

(2) **ธนาคารเฉพาะด้านของรัฐ**มีทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่

- The Myanmar Economic Bank ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสินเชื่อแก่รัฐและเอกชน ในเมียนมาร์พร้อมทั้งบริการรับฝากผ่านสาขา 259 แห่งทั่วประเทศ โดยมี Myanmar Small Loans Enterprise ซึ่งเป็น สาขาของ Myanmar Economic Bank ดูแลสถานธนาณูเคราะห์

- The Myanmar Foreign Trade Bank ทำหน้าที่ให้บริการด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและธุรกิจการธนาคารระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกของเมียนมาร์ ธนาคารนี้ ไม่รับฝากสะสมทรัพย์มีแต่บัญชีเดินสะพัดและให้กู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ภายใต้การอนุมัติของรัฐในรูปแบบ ตัวสัญญาใช้เงิน

- The Myanmar Agriculture and Rural Development Bank ทำหน้าที่ให้บริการด้านการเงินแก่ภาคเกษตรกรรมภายในประเทศ เช่น การให้เงินกู้แก่เกษตรกรโดยผ่านธนาคารในท้องถิ่น (Village Bank) ให้เงินกู้สหกรณ์และธุรกิจที่ประกอบกิจการทางด้านการเกษตร และปศุสัตว์

- The Myanmar Investment and Commercial Bank ทำหน้าที่ให้บริการด้านสินเชื่อ แก่หน่วยธุรกิจที่ลงทุนในเมียนมาร์ รับฝากเงินระยะสั้น และระยะยาว โดยให้ดอกเบี้ยตอบแทนการจัดการเงินกู้เพื่ออสังหาริมทรัพย์และการลงทุน

(3) **ธนาคารพาณิชย์เอกชน**

ธนาคารพาณิชย์เอกชนของเมียนมาร์ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจเฉพาะภายในประเทศ (Domestic Business) เท่านั้น ไม่สามารถทำธุรกิจด้านต่างประเทศได้ (Foreign Transaction) ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์เอกชนของเมียนมาร์มี 19 แห่ง²³ ได้แก่

- 1) Myanmar Citizens Bank Ltd
- 2) First Private Bank Ltd
- 3) Yadanabon Bank Ltd
- 4) Myawaddy Bank Ltd
- 5) Yangon City Bank Ltd
- 6) Yoma Bank Ltd
- 7) Myanmar Oriental Bank Ltd
- 8) Asia Yangon Bank Ltd
- 9) Tun Foundation Bank Ltd
- 10) Kanbawza Bank Ltd

²² กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

²³ Central Bank of Myanmar 2557, <http://www.cbm.gov.mm/content/private-banks>

- 11) Myanma Industrial Development Bank
- 12) Myanma Livestock and Fisheries Development Ltd
- 13) Sibin Tharyar Yay Bank Ltd
- 14) Innwa Bank Ltd
- 15) Co-operative Bank Ltd
- 16) Asia Green Development Bank Ltd
- 17) Ayeyarwaddy Bank Ltd
- 18) United Amara Bank Ltd
- 19) Myanma Apex Bank Ltd

(4) ธนาคารต่างประเทศ (สำนักงานตัวแทน)

ภายใต้กฎหมายธนาคารกลางของเมียนมาร์ที่เรียกว่า Central Bank of Myanmar Law and the Financial Institutions of Myanmar Law กำหนดให้ธนาคารต่างประเทศได้รับอนุญาตให้เปิดเป็นสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ได้เท่านั้นและดำเนินธุรกิจได้เพียงการเป็นสำนักงานติดต่อประสานงาน (Liaison)

การเปิดสำนักงานผู้แทนของธนาคารต่างชาติ

เพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพของธนาคารท้องถิ่น พร้อมๆ กับการเปิดเสรีด้านการธนาคารให้มากขึ้น เพื่อบริการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียนในปี ๕๘ รัฐบาลเมียนมาร์จึงได้มุ่งหมายที่จะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ก. การอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเป็นสำนักงานผู้แทนในเมียนมาร์ แต่ยังไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้ โดยธนาคารไทยที่จะจัดตั้งสำนักงานผู้แทนในเมียนมาร์ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์

ข. การส่งเสริมให้ธนาคารต่างชาติจัดตั้ง Joint Venture ร่วมกับธนาคารท้องถิ่น

ค. รัฐบาลเมียนมาร์จะอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติดำเนินธุรกรรมเต็มรูปแบบในเมียนมาร์ได้ คาดว่าอาจเป็นภายในปี ๕๘

ในปัจจุบันสำนักงานผู้แทนของธนาคารต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสำนักงานและดำเนินการแล้ว 24 แห่ง²⁴ เป็นธนาคารของประเทศ ไทย จีน สิงคโปร์ และประเทศอื่น ๆ ดังนี้

- 1) United Overseas Bank Ltd.
- 2) Oversea-Chinese Banking Corporation Ltd.
- 3) Malayan Banking Berhad (MAYBANK), Malaysia
- 4) Bangkok Bank Public Company Ltd.
- 5) National Bank Ltd.
- 6) Brunei Investment Bank (BIB)
- 7) First Overseas Bank Ltd.
- 8) First Commercial Bank, Singapore Branch
- 9) CIMB Bank Berhad

²⁴ Central Bank of Myanmar 2557, <http://www.cbm.gov.mm/content/representative-offices-foreign-banks>

- 10) Sumitomo Mitsui Banking Corporation
- 11) DBS Bank Ltd.
- 12) The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd
- 13) Bank for Investment and Development of Vietnam
- 14) AB Bank limited
- 15) Industrial and Commercial Bank of China Ltd
- 16) Mizuho Corporate Bank Ltd
- 17) Siam Commercial Bank Public Company Ltd
- 18) MARUHAN Japan Bank PLC
- 19) Krung Thai Bank Public Company Ltd
- 20) United Bank of India
- 21) KASIKORNBANK Public Company
- 22) AEON Credit Service Company
- 23) Hana Bank
- 24) Woori Bank

ร่างกฎหมายธนาคารกลางเมียนมาร์ (พ.ศ. 2556)²⁵

ได้รับการเห็นชอบจากรัฐสภาและประธานาธิบดีเมียนมาร์ แล้วเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 ที่ผ่านมา เมื่อบังคับใช้ นอกจากธนาคารกลางจะเป็นอิสระจากกระทรวงการคลังและรายได้ของเมียนมาร์แล้วยังจะมีอำนาจในการดำเนินนโยบายการเงิน การบริหารงบประมาณและการบริหารจัดการต่างๆ อาทิ การควบคุมอัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน และการบริหารเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ รวมถึงการให้และถอนใบอนุญาตของธนาคารและสถาบันทางการเงิน ในส่วนของการแต่งตั้งผู้บริหารธนาคารกลาง กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ประธานาธิบดีเมียนมาร์ เป็นผู้เสนอชื่อผู้ว่าการธนาคารกลาง และรองผู้ว่าการฯ อีก 3 คน ให้รัฐสภาเห็นชอบ นักการเงินการธนาคารกำลังติดตามอย่างใกล้ชิดว่า การออกกฎหมายฉบับนี้จะนำไปสู่ขั้นตอนการอนุญาตให้มีธนาคารต่างชาติได้ เมื่อใด ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการร่วมทุนกับธนาคารท้องถิ่น เป็นที่คาดว่า การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ภายในปี พ.ศ.2558 เป็นเป้าหมายที่สำคัญต่อไปของรัฐบาลเมียนมาร์

ขณะนี้ ทางกรมเมียนมาร์กำลังดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งด้านกฎระเบียบ และด้านการบริหารจัดการ โดยรัฐสภาเมียนมาร์กำลังพิจารณากฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์ ขณะเดียวกัน ทางกรมกำลังเร่งเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยต่างประเทศ อาทิ Daiwa Institutes เพื่อพัฒนาระบบและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

²⁵ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ 23 กรกฎาคม 2556

การออกกฎหมายธนาคารกลางของเมียนมาร์

สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลเมียนมาร์ในการ ปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหากเมียนมาร์ยังสามารถรักษาความต่อเนื่องของพัฒนาการด้านการเมืองไปพร้อมกับการรักษาความสมดุลของการปฏิรูประบบเศรษฐกิจได้จะส่งผลดีต่อเมียนมาร์ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับนานาชาติ นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศและผ่อนปรนมาตรการคว่ำบาตรเมียนมาร์ต่อไปได้

ตลาดทุน

เมียนมาร์กำลังพัฒนาตลาดทุน โดยได้จัดตั้ง Capital Market Development Committee (ปี ๕๑) และได้จัดทำแผนงาน ๓ ขั้นตอน เพื่อมุ่งไปสู่การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ภายในปี ๕๘ และกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำ Security Dealing Law ด้วย โดยเมียนมาร์ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับ Daiwa Institute of Research Ltd. และ Tokyo Stock Exchange Group, Inc. เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการสนับสนุนการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ในเมียนมาร์ นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้หารือกับธนาคารกลางเมียนมาร์ รวมถึงจัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากรของธนาคารกลางเมียนมาร์อย่างสม่ำเสมอ และกำลังเจรจาร่างบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคเช่นกัน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์²⁶

การเมืองและความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเมียนมาร์ดีขึ้นเป็นลำดับ และมีการแลกเปลี่ยน การเยือนและการหารือระดับสูงระหว่างสองประเทศอย่างต่อเนื่อง โดย นายกรัฐมนตรีเดินทางเยือนเมียนมาร์และหารือทวิภาคีกับผู้นำเมียนมาร์ระหว่าง การประชุมนานาชาติหลายครั้ง และประธานาธิบดีสาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ได้เดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 22-24 กรกฎาคม 2555 นอกจากนี้ ไทยกับเมียนมาร์มีกลไกกำกับการดูแลความสัมพันธ์และความร่วมมือในระดับทวิภาคีที่สำคัญ คือ คณะกรรมาธิการร่วมไทย-เมียนมาร์ (Thailand – Myanmar Joint Commission on Bilateral Cooperation – JC) คณะกรรมการเขตแดนร่วม (Joint Boundary Committee – JBC) คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee – RBC) และ คณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น (Township Border Committee – TBC) ซึ่งระหว่างวันที่ 21-22 พฤศจิกายน 2556 ที่ผ่านมานี้ ได้มีการจัดประชุม คณะกรรมาธิการร่วม (JC) ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-เมียนมาร์ ครั้งที่ 7 ณ กรุงเนปิดอว์ ซึ่งว่างเว้นมานานถึง 11 ปี รวมทั้งมีการฉลองครบรอบ 65 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-เมียนมาร์ โดยความร่วมมือด้านการเมืองและการมั่นคงนั้น

1. ประเทศไทยให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อการปฏิรูปของเมียนมาร์ รวมทั้งการ เป็นประธานอาเซียนในปี 2558
2. ประเทศไทยได้ดำเนินโครงการหมู่บ้านคู่ขนานตามแนวชายแดนของกองทัพก เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการยกระดับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ในพื้นที่

เศรษฐกิจ

ตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา ไทยกลายเป็นคู่ค้าอันดับ 2 ของเมียนมาร์ (หลังจากที่ไทย เคยครองอันดับ 1 มากว่า 5 ปี) ในขณะที่เมียนมาร์เป็นคู่ค้าอันดับที่ 18 ของไทย โดย ในปี 2555 (มกราคม-สิงหาคม) มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศรวม 4,249 ล้าน เหวียตสหรัฐ โดยไทยขาดดุลการค้ามูลค่า 213 ล้านเหวียตสหรัฐ อันมีปัจจัยหลักมาจากการที่ไทยรับซื้อก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาร์ อย่างไรก็ดี การค้าการลงทุนระหว่างกัน จะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากไทยกับเมียนมาร์มีการฟื้นฟูและกระชับ ความสัมพันธ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งเอื้อต่อการการค้าการลงทุนระหว่างกัน เช่น การเปิด ด่านแม่สอด-เมียวดี เมื่อเดือนธันวาคม 2554 หลังจากที่ถูกปิดมานานกว่า 1 ปี การ ลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวายเพื่อส่งเสริมการ เชื่อมโยงเครือข่ายทางคมนาคมและการค้า รวมถึงการพัฒนาโครงการถนนสามฝ่าย เชื่อมไทย-เมียนมาร์-อินเดีย เป็นต้น

²⁶ จัปตาเอเชียตะวันออก โดยกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ 2555

- สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องดื่ม เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล ปูนซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ผ้าผืน รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
- สินค้าที่ไทยนำเข้าจากเมียนมาร์ที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ กุ้ง เลนส์และอุปกรณ์การถ่ายรูป ถ่ายภาพยนตร์ ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์จากแป้ง สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

ทั้งนี้ ไทยและเมียนมาร์มีกลไกความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ อาทิ ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2555 นอกจากนี้ ไทยและเมียนมาร์ได้ลงนามความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ลงนามเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 ซึ่งฝ่ายเมียนมาร์ได้แจ้งฝ่ายไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2554 ว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในเสร็จสิ้นแล้ว และเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2555 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ โดยฝ่ายไทยได้แจ้งความคืบหน้าให้ฝ่ายเมียนมาร์ทราบในวันที่ 8 มิถุนายน 2555 ซึ่งถือเป็นวันที่ความตกลงเริ่มมีผลบังคับใช้

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2555 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและเมียนมาร์ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในเมียนมาร์ ในระหว่างการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีเมียนมาร์ โดยมีสาระสำคัญเน้นความร่วมมือไทย-เมียนมาร์ใน 4 สาขา ได้แก่ 1) การเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรเมียนมาร์ 2) การเตรียมความพร้อมการเป็นประธานอาเซียนของเมียนมาร์ในปี ค.ศ. 2014 (พ.ศ. 2557) 3) การปฏิรูปเศรษฐกิจและการพัฒนาทางเลือก และ 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการลงทุนในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการพัฒนาที่ครอบคลุมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ระหว่างไทย-เมียนมาร์ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2555

ความคืบหน้าล่าสุดในการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-เมียนมาร์ (Joint Trade Committee: JTC) ครั้งที่ 6 ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1-2 ธันวาคม 2555 โดยทั้งสองประเทศกำหนดเป้าหมายเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกันจากปี 2552 เป็น 3 เท่า ภายในปี 2558 และตกลงที่จะส่งเสริมการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อีกทั้งเมียนมาร์ได้ผ่อนคลายมาตรการห้ามนำเข้าสินค้า 15 รายการจากไทย โดยวิธีปกติดังนี้

- ยกเลิกการห้ามนำเข้าสินค้าจำนวน 7 รายการ ได้แก่ ผลสุรส น้ำหวานและเครื่องดื่ม อาหารกระป๋อง บะหมี่สำเร็จรูป ผลไม้สด ผลิตภัณฑ์พลาสติก และขนมปังกรอบ

- ห้ามนำเข้าสินค้า 8 รายการ ได้แก่ หมากฝรั่ง ขนมหวีเพอร์ ช็อกโกแลต เหล้า เบียร์ บุหรี่ และสินค้าควบคุมโดยกฎหมายอื่น²⁷

การส่งเสริมความเชื่อมโยง ประเทศไทยในการประชุม JC ครึ่งล่าสุดไทยยืนยันความพร้อมที่จะช่วยเหลือในระหว่าง 2 ประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ 1) โครงการปรับปรุงถนนเส้นทางแม่สอด-กอกะเร็ก 2) โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาร์แห่งที่ 2 3) โครงการปรับปรุงถนนกอกะเร็ก-เมะล่าย 4) โครงการก่อสร้างถนนพญาทองสุข-ตันบูซายัต และ 5) โครงการปรับปรุงท่าอากาศยานทวาย

การเงิน²⁸

แต่เดิมรัฐบาลเมียนมาร์ได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนทางการไว้ที่ประมาณ 6 จิต/1 เหรียญสหรัฐ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนที่ซื้อขายในตลาดเมื่อปี 53 - 54 ผันผวนอยู่ที่ประมาณ 1,000 - 800 จิต/1 เหรียญสหรัฐ ดังนั้น รัฐบาลเมียนมาร์จึงให้ความสำคัญต่อการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้เป็นอัตราเดียว โดยได้หารือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น IMF World Bank และ ADB ในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนอัตราเดียว และเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2555 รัฐบาลเมียนมาร์ได้ประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการ (managed floating rate regime) ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานของตลาด โดยเปิดโอกาสให้ธนาคารกลางเมียนมาร์สามารถแทรกแซงได้ ทั้งนี้ ธนาคารกลางเมียนมาร์จะให้ธนาคารเอกชนเมียนมาร์เจรจาอัตราแลกเปลี่ยนทุกวันเพื่อกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง และจะอนุญาตให้มีการซื้อขายเงินสกุลต่างชาติภายในกรอบแคบๆ ของอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงดังกล่าว นอกจากนี้รัฐบาลเมียนมาร์ประกาศว่าจะดำเนินการกำจัดอุปสรรคด้านการชำระเงินและโอนเงินระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วย

ปัจจุบัน เมียนมาร์โดยความร่วมมือกับ World Bank อยู่ระหว่างการจัดทำ The Master Plan for Monetary Development เพื่อกำหนดนโยบายด้านการเงิน การธนาคาร รวมถึงช่วยปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เมียนมาร์ ล่าสุดได้มีการออกกฎหมาย Foreign Currency Exchange Regulation Law แล้ว

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2555 นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และ Mr. Than Nyein ผู้ว่าการธนาคารกลางเมียนมาร์ (Central Bank of Myanmar - CBM) ได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance -TA) แก่ธนาคารกลางเมียนมาร์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะความชำนาญด้านการ

²⁷ สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ ตุลาคม 2556

²⁸ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง 2555, <http://www.thaiembassy.org/yangon/th/business/26195-การปฏิรูปด้านการเงินการธนาคาร.html>

ธนาคารกลางแห่งประเทศไทย CBM ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเงินและโครงสร้างเศรษฐกิจของสหภาพเมียนมาร์และการรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียนในระยะข้างหน้า

**ความช่วยเหลือ
เพื่อการพัฒนาและ
ด้านมนุษยธรรม²⁹**

รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือเมียนมาร์ผ่านสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหลัก โดยช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ได้มอบทุนไปแล้วประมาณ 2 พันทุน วงเงิน 550 ล้านบาท โดยเฉพาะความช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร การศึกษา และสาธารณสุข นอกจากนี้ ไทย ได้ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่เมียนมาร์ในกรณีพายุไซโคลนนาร์กีส แผ่นดินไหวที่รัฐฉาน และอุทกภัยฉับพลันที่ภาคคะมอย มณฑลสะเลย์ และสะกาย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2555 ได้มอบเงินช่วยเหลือแก่เมียนมาร์กรณีอุทกภัย จำนวน 2 ล้านบาท โดยเมียนมาร์ได้เคยมอบเงินและสิ่งของช่วยเหลือประเทศไทย กรณีอุทกภัยปี 2554 เช่นเดียวกัน

สังคมและวัฒนธรรม

ไทยส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับประชาชนต่อประชาชน และการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างกันกับเมียนมาร์ผ่านความร่วมมือทางวัฒนธรรม เช่น กระทรวงการต่างประเทศได้อัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานไปทอดถวายยัง วัดในเมียนมาร์เป็นประจำทุกปี และสมาคมไทย - เมียนมาร์เพื่อมิตรภาพยังจัดการทอดกฐินสามัคคีที่เมียนมาร์ต่อเนื่องทุกปีด้วยเช่นกัน และสมาคมมิตรภาพเมียนมาร์-ไทย ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำโครงการฝึกอบรมล่าม ภาษาไทย - เมียนมาร์ให้แก่เจ้าหน้าที่/บุคลากรไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวร และการสัมมนาทางวิชาการความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับเมียนมาร์ และสมาคมไทย - เมียนมาร์เพื่อมิตรภาพมีโครงการนำนักศึกษาเมียนมาร์เยือนไทย มีแผนงานจัดโครงการนำแพทย์เมียนมาร์มาฝึกอบรมที่ประเทศไทย และโครงการสนับสนุนการเตรียมการจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ของเมียนมาร์ในปี 2556 อีกทั้งผลการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี(JC) ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-เมียนมาร์ ครั้งที่ 7 เห็นพ้องที่จะกระชับความร่วมมือด้านการศึกษาผ่านการให้ทุนการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชน

²⁹ จัปตาเอเชียตะวันออก โดยกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ 2555

8. การค้าการลงทุนกับเมียนมาร์³⁰

รูปแบบการค้า กับเมียนมาร์	มี 2 รูปแบบ คือ 1. การค้าปกติ (Normal Trade) เป็นการติดต่อทางธุรกิจค้าขายโดยการทำสัญญาซื้อขาย และการเปิด L/C ตามปกติ 2. การค้าชายแดน (Border Trade) เป็นการค้าโดยผ่านทางชายแดน ไม่ผ่านท่าเรือ หรือท่าอากาศยาน
เส้นทางส่งสินค้าออก ไปเมียนมาร์	สินค้าที่เมียนมาร์จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพ และสินค้าทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ดังนี้ 1. สินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากเมียนมาร์ไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ ดังนั้น ผู้ส่งออกไทยควรพิจารณาหาช่องทางเพิ่มการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคเข้าไปสู่ตลาดเมียนมาร์ให้มากขึ้น และใช้เมียนมาร์เป็นฐานในการกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคไปสู่ตลาดจีน อินเดีย และ บังคลาเทศ 2. สินค้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนสำหรับการผลิตในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากรัฐบาลเมียนมาร์เร่งดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ส่งผลให้เมียนมาร์มีความต้องการสินค้าประเภทนี้เป็นจำนวนมาก 3. สินค้าประเภททุน เนื่องจากเมียนมายังขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ทำให้เมียนมาร์จำเป็นต้องนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการทำงานในหมวดนี้มาก
ลักษณะของ ผู้นำเข้าของเมียนมาร์	มี 3 ลักษณะ คือ 1. บริษัทของรัฐบาล (State-owned Company) เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ ซึ่งสินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่นำเข้าเพื่อใช้ในราชการและสินค้าทุนที่ใช้ภายใต้โครงการลงทุนประจำปี หน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้ของประเทศเมียนมาร์ คือ Myanmar Import-Export Service 2. บริษัทของเอกชน (Private Company) เป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือสหกรณ์ที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออกจากสำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก (Export-Import Registration Office) กรมการค้า กระทรวงพาณิชย์ของเมียนมาร์ โดยสามารถนำเข้า-ส่งออกสินค้าได้ทุกชนิดตามกฎหมายและระเบียบที่ระบุไว้

³⁰ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

3. **ผู้ค้าชายแดน** ผู้ทำการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก จากกรมการค้า หรือ เมืองชายแดนนั้นๆ และผู้ดำเนินการค้าชายแดนจะต้องเป็นสมาชิกของ หอการค้าในจังหวัดชายแดนนั้นๆ ด้วย

การจัดตั้งบริษัท ในเมียนมาร์

มี 2 รูปแบบ คือ

1. **การดำเนินธุรกิจตัวแทน** บริษัทต่างชาติสามารถแต่งตั้งบุคคล หรือ ผู้ประกอบการเป็นตัวแทนธุรกิจ ในเมียนมาร์ได้โดยตัวแทนจะต้องจดทะเบียน กับ กระทรวงพาณิชย์ของเมียนมาร์
2. **การตั้งบริษัทหรือสำนักงานสาขา** บริษัทต่างชาติหรือสำนักงานสาขาที่ตั้ง ในเมียนมาร์จะต้องขออนุญาตทำการค้า (Permit to Trade) จากกระทรวงวางแผน และพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติก่อนจดทะเบียนบริษัทกับสำนักงานจดทะเบียน

การค้าชายแดน

เมียนมาร์ทำการค้าชายแดนกับประเทศไทย ดังนี้

- ด่านท่าขี้เหล็ก (Tachileik) เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2539
- ด่านเมียวดี (Myawaddy) เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2541
- ด่านเกาสอง (Kawthaung) เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2539

รูปแบบการค้าชายแดน ไทย-เมียนมาร์

มี 3 รูปแบบ คือ

1. **การค้าในระบบ** เป็นการค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยผู้นำเข้า-ส่งออกจะทำการนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านพิธีการศุลกากร โดยมีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง
2. **การค้านอกระบบ** เป็นการลักลอบทำการค้าตามแนวชายแดน จุดที่มีการลักลอบนำเข้า ได้แก่ บริเวณแม่น้ำแม่สาย แม่น้ำเมย การค้าแบบนี้เรียกว่า “สินค้าลอยน้ำ”
3. **การค้าผ่านแดน** เป็นการค้าของไทยกับประเทศที่สาม โดยอาศัยเมียนมาร์เป็นทางผ่านสินค้าไปสู่จีน อินเดียและบังกลาเทศ เป็นต้น

ลักษณะของผู้นำเข้า- ส่งออกสินค้าตาม แนวชายแดนไทย- เมียนมาร์

มี 2 รูปแบบ คือ

1. **นิติบุคคล** นิติบุคคลที่จะนำเข้าและส่งออกสินค้าได้ จะต้องเป็นสมาชิกของหอการค้าในจังหวัดชายแดนนั้นๆ
2. **บุคคลธรรมดาหรือผู้ค้ารายย่อย** มีทั้งที่เป็นร้านค้าที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์และร้านค้าแผงลอยที่ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

รูปแบบการชำระเงิน

มี 3 รูปแบบ คือ

1. **การชำระค่าสินค้านอกระบบ** (หรือเรียกว่าโปยก๊วน) เนื่องจากระบบเงินตราในประเทศเมียนมาร์ยังไม่เป็นมาตรฐานสากล ทำให้การค้ากับเมียนมาร์ประมาณร้อยละ 44 ของมูลค่าการค้ารวมจะทำการชำระเงินด้วยวิธีนี้
2. **การชำระค่าสินค้าด้วยเงินสดสกุลบาทและจ๊าด** เป็นที่นิยมรองลงมาจากการชำระสินค้าแบบโปยก๊วนคิดเป็นร้อยละ 42

3. การชำระค่าสินค้าด้วยวิธีโอนเงินผ่านธนาคาร (Telegraphic Transfer)

และการชำระค่าสินค้าด้วยวิธีการเปิด L/C ซึ่งการทำธุรกรรมการค้าต่างประเทศจะต้องติดต่อผ่านธนาคาร The Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เท่านั้น

ช่องทางการจำหน่าย พบว่าผู้นำเข้าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์ส่วนมากจะเป็นสมาชิกหอการค้าจังหวัดชายแดนหรือเป็นผู้ค้ารายย่อยที่เป็นร้านค้าแผงลอย ดังนั้นการกระจายตัวของสินค้าตามแนวชายแดนจะมีลักษณะเหมือนกันในทุกสินค้า คือ ผู้นำเข้าเมียนมาร์จะนำสินค้าจากชายแดนไทยเพื่อไปกระจายให้กับร้านค้าส่งร้านค้าปลีกและมินิมาร์ท ในตลาดชายแดนเมียนมาร์และตลาดในกรุงย่างกุ้ง

การลงทุน

หน่วยงานที่ดูแล คณะรัฐมนตรีเมียนมาร์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
การลงทุน แห่งสหภาพเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission : MIC)
จากต่างประเทศ ให้ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยมีคณะกรรมการการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Commission : FIC) เป็นผู้พิจารณาโครงการลงทุนในเบื้องต้น

รัฐบาลเมียนมาร์ได้ประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2555 เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในเมียนมาร์หลังการเปิดประเทศ

รูปแบบการลงทุน มี 2 รูปแบบ คือ
ที่ได้รับอนุญาต 1. การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้น 100%
จากรัฐบาลเมียนมาร์ 2. การร่วมลงทุน แบ่งเป็น

- การร่วมลงทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติสามารถเจรจาขอร่วมลงทุนกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลเมียนมาร์ในสังกัดกระทรวงต่างๆ ได้ไม่น้อยกว่า 35% ของมูลค่าเงินลงทุนรวม โดยต้องทำโครงการยื่นเสนอต่อ FIC
- การร่วมลงทุนกับเอกชนเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 35% นอกจากนี้ เมียนมายังอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะที่เป็น BOT (Build, Operate and Transfer) ในธุรกิจโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ ส่วนการลงทุนที่เป็น PSC (Production Sharing Contract) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนเฉพาะด้านการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติ ออกมาใช้ประโยชน์เท่านั้น

เงินลงทุนขั้นต่ำ MIC ได้กำหนดจำนวนเงินลงทุนขั้นต่ำของนักลงทุนต่างชาติ ดังนี้
ของนักลงทุนต่างชาติ

- การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ต้องมีเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า 500,000 เหรียญสหรัฐ
- การลงทุนในภาคบริการ ต้องมีเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า 300,000 เหรียญสหรัฐ

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการลงทุน ระยะเริ่มต้นที่ 30 ปี ต่ออายุได้ ครั้งละ 15 ปี 2 ครั้ง

สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน ติมูเรียนมาร์ใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Law : FIL) ฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในติมูเรียนมาร์มากขึ้น เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2555 รัฐบาลติมูเรียนมาร์ได้ประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติฉบับใหม่ และกฎระเบียบการลงทุนจากต่างประเทศในปี 2013 เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในติมูเรียนมาร์หลังจากการเปิดประเทศ โดยการให้สิทธิบางประการเพิ่มมากขึ้นและลดอุปสรรคในการลงทุน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในติมูเรียนมาร์มากขึ้น ทั้งนี้ภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับนี้ รัฐบาลติมูเรียนมาร์ได้ให้สิทธิประโยชน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักลงทุนต่างชาติมากมาย ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์ด้านภาษี อาทิ

- 1.1 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลขยายได้ถึง 5 ปีต่อกัน นับจากปีที่เริ่มดำเนินการ
- 1.2 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้ จากการนำผลกำไรกลับไปลงทุนใหม่ภายในระยะเวลา 1 ปี
- 1.3 ธุรกิจส่งออกจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 50 ของผลกำไรที่ได้จากการส่งออก
- 1.4 ได้รับสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ออกจากการคำนวณรายได้พึงประเมิน
- 1.5 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้า หรือภาษีท้องถิ่นอื่นๆ (Internal Taxes) หรือทั้ง 2 ประเภท ที่เก็บจากการนำเข้าเครื่องจักรและส่วนประกอบ อุปกรณ์เครื่องมือ ชิ้นส่วนและวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้างโครงการ
- 1.6 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าหรือภาษีท้องถิ่นอื่นๆ หรือทั้ง 2 ประเภท ที่เก็บจากการนำเข้าวัตถุดิบในช่วง 3 ปีแรก นับจากปีที่เริ่มดำเนินการ

สิทธิประโยชน์ สำหรับนักลงทุน ต่างชาติ

1. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ
2. ลดหย่อนภาษีเงินได้ถึงร้อยละ 50 จากผลกำไรที่ได้จากการส่งออก
3. ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้ารวมทั้งค่าธรรมเนียมศุลกากรที่เก็บจากสินค้าทุนที่นำเข้าจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการก่อสร้าง
4. ยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีนำเข้าที่เรียกเก็บจากสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ
5. ให้สิทธิชาวต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการใน MIP ได้ถึงร้อยละ 100
6. อนุญาตให้ธุรกิจต่างชาติเช่าที่ดินใน MIP ได้นานถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2591 โดยสามารถเช่าได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการเช่าแบบ Full Term, Partial Term หรือเช่ารายปี ขึ้นกับความต้องการของนักลงทุน
7. นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรี
8. ได้รับหลักประกันว่ากิจการของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกยึดหรือถูกโอนไปเป็นของรัฐบาลติมูเรียนมาร์

2. หลักประกันและความคุ้มครอง

รัฐบาลเมียนมาร์ให้ความคุ้มครองนักลงทุนชาวต่างชาติตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติโอนเงินทุนและผลกำไรกลับประเทศได้ และให้การรับรองว่ากิจการของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกยึดหรือถูกโอนไปเป็นของรัฐบาลในช่วงระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ลงทุน หรือช่วงที่ขยายเวลาในการลงทุนออกไป (ถ้ามี) ยกเว้น เป็นการกระทำเพื่อสาธารณะประโยชน์ ซึ่งนักลงทุนต่างชาติจะได้รับเงินชดเชยตามความเหมาะสม

3. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน (Land Utilization)

ภายใต้กฎหมายที่ดินของเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติหรือบริษัทต่างชาติไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้ แต่สามารถเช่า (Lease) หรือใช้ประโยชน์จากที่ดินของรัฐและเอกชนเพื่อใช้ในการลงทุนได้ โดยมีระยะเวลาเริ่มต้นอยู่ที่ 50 ปี ทั้งนี้ ระยะเวลาในการเช่า หรือใช้ประโยชน์จากที่ดินขึ้นกับประเภทของธุรกิจ อุตสาหกรรม และปริมาณเงินลงทุน โดยสามารถขยายระยะเวลาได้ถึง 10 ปี (2 ครั้ง)

ประเภทของที่ดินที่ MIC อนุญาตให้นักลงทุนเช่า มีดังต่อไปนี้

1. ที่ดินที่รัฐบาลเมียนมาร์เป็นเจ้าของ
2. ที่ดินที่หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐบาลเป็นเจ้าของ
3. ที่ดินที่เอกชน โดยพลเมืองเมียนมาร์เป็นเจ้าของ

ภาษีสำหรับนักลงทุนต่างชาติในเมียนมาร์

อัตราภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่นักลงทุนควรทราบก่อนเข้าไปลงทุนมีดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) แบ่งเป็น

- ชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในเมียนมาร์ (Resident Foreigner) หมายถึง ชาวต่างชาติที่เข้าไปทำงานในเมียนมาร์ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยละ 10 ของเงินได้ ส่วนบุคคลที่ทำงานกับบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของเงินได้ ส่วนบุคคลที่ทำงานกับบริษัทที่ไม่ได้รับส่งเสริมการลงทุนจาก MIC ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้

- ชาวต่างชาติที่ไม่ได้มีถิ่นพำนักในเมียนมาร์ (Non-resident Foreigner) หมายถึง ชาวต่างชาติที่เข้าไปทำงานในเมียนมาร์ไม่ถึง 183 วัน เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยละ 35 ของเงินได้ สำหรับค่าลดหย่อนที่อนุญาตให้หักได้ก่อนคำนวณภาษี

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- บริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนในเมียนมาร์ (Resident Foreigner) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ของเงินได้สุทธิ

- บริษัทต่างชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนในเมียนมาร์ (Non-resident Foreigner) แต่ได้เข้าไปเปิดสาขาในเมียนมาร์เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลขั้นต่ำร้อยละ 35 ของเงินได้สุทธิสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC จะได้รับการยกเว้นภาษี

เงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มดำเนินการ และอาจขอย้ายระยะเวลาการยกเว้นภาษีฯ ได้เป็นกรณีๆ ไป ขึ้นกับการพิจารณาของ MIC

3. ภาษีนำเข้า (Import Duty) MFN เก็บอัตราสำหรับร้อยละ 0-40 ตามความตกลง AFTA โดยประเทศสมาชิกจะเสียในอัตราร้อยละ 0-5 สำหรับการคำนวณภาษีศุลกากรที่ระดับ 450 จ๊าด/เหรียญสหรัฐ จากเดิมที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยน 100 จ๊าด/เหรียญสหรัฐ สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC ในช่วงระหว่างการก่อสร้างโรงงานจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรและสินค้าทุน และเมื่อเริ่มดำเนินการจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบเป็นเวลา 3 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มดำเนินการ

4. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย จากเงินได้ของชาวต่างชาติในเมียนมาร์ เพื่อนำส่งให้ Township Revenue Office ของเมียนมาร์ ดังนี้

ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี	
	Resident	Non-resident
ดอกเบี้ย (Interest)	15	20
ค่าสัมปทาน (Royalties) ในการใช้ใบอนุญาต ค่าลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร	15	20
ค่าทำสัญญา (Contract) กับรัฐบาลและองค์กรต่างๆ	3	3.5
เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส ฯลฯ	2.5	3

การลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับการอนุมัติจากทางการเมียนมาร์

รายการ	2546/47	2547/48	2548/49	2549/50	2550/51*
จำนวนโครงการ	8	15	5	12	6
เงินลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐ)	91.2	158.3	6,065.7	752.7	167.7

ที่มา : Central Statistical Organization of Myanmar (CSO)

หมายเหตุ : * = เดือนเมษายน-พฤศจิกายน 2550

สิทธิประโยชน์ สำหรับนักลงทุน ต่างชาติ

1. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ
2. ลดหย่อนภาษีเงินได้ถึงร้อยละ 50 จากผลกำไรที่ได้จากการส่งออก
3. ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้ารวมทั้งค่าธรรมเนียมศุลกากรที่เก็บจากสินค้าทุนที่นำเข้าจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการก่อสร้าง
4. ยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีนำเข้าที่เรียกเก็บจากสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ
5. ให้สิทธิชาวต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการใน MIP ได้ถึงร้อยละ 100

6. อนุญาตให้ธุรกิจต่างชาติเช่าที่ดินใน MIP ได้นานถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2591 โดยสามารถเช่าได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการเช่าแบบ Full Term, Partial Term หรือเช่ารายปี ขึ้นกับความต้องการของนักลงทุน
7. นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรี
8. ได้รับหลักประกันว่ากิจการของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกยึดหรือถูกโอนไปเป็นของรัฐบาลเมียนมาร์

กฎระเบียบทางการค้า

ขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออก

1. ผู้ที่จะทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้า จะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่สำนักงานทะเบียน นำเข้า-ส่งออก (Export-Import-Registration-Office) กรมการค้ากระทรวง พาณิชย์ โดยมีอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน 5,000 จ๊าด สำหรับระยะเวลา 1 ปี และ 10,000 จ๊าด สำหรับระยะเวลา 3 ปี
2. คุณสมบัติของผู้ที่จะสามารถยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออก มีดังนี้
 - บุคคลธรรมดาทั้งหลายที่มีสัญชาติ เมียนมาร์ หรือที่แปลงสัญชาติเป็นเมียนมาร์ (Naturalised Citizenship)
 - ห้างหุ้นส่วน บริษัททั้งหลายที่จัดตั้งขึ้นในเมียนมาร์
 - ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทร่วมทุน ทั้งหลายที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างประเทศของเมียนมาร์
 - สหกรณ์ทั้งหลายที่จดทะเบียนภายใต้ กฎหมายสหกรณ์ของเมียนมาร์ ปี 2533
3. สิทธิของผู้จดทะเบียนนำเข้า-ส่งออก
 - สามารถส่งออกสินค้าทุกชนิดยก เว้น ไม้สัก น้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ไข่มุก อัญมณี แร่ธรรมชาติ และ สินค้าอื่น ๆ ที่ระบุว่าสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ แต่เพียงผู้เดียว
 - สามารถนำเข้าสินค้าทุก ชนิดตามเงื่อนไขของกฎและระเบียบ ที่ระบุไว้ ยกเว้นสินค้าที่เป็นสินค้าห้ามนำเข้า
 - สามารถจำหน่ายสินค้าในตลาดภายใน ประเทศได้
 - สามารถยื่นขอหนังสือเดินทางประเภทธุรกิจไปต่างประเทศไทย
 - สามารถที่จะรับรองแขกต่างประเทศ เพื่อการเจรจาธุรกิจได้

การส่งออกและนำเข้าสินค้า และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

1. การส่งสินค้าออก
 - ผู้ส่งออกที่จดทะเบียนก่อนที่จะส่งสินค้าออก จะต้องได้รับใบอนุญาตส่งออกจากกระทรวงพาณิชย์มีระยะเวลา 6 เดือน
 - ผู้ซื้อในต่างประเทศจะต้องเปิด L/ ที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar -Foreign-Trade-Bank (MFTB) ผ่านทางธนาคารในต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและจะต้องแจ้งต่อเรือที่จะขนส่งสินค้าด้วย

- ในกรณีที่จะต้องตรวจสอบสินค้าก่อนขนส่ง The-Inspection-and-Agency-Service-Department จะดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะ น้ำหนัก คุณภาพ และการบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่จะขนส่งทางเรือ
- เอกสารเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางเรือ เช่น Shipping-Bills-Freight-Bill เป็นต้น จะต้องยื่นต่อธนาคารที่ได้เปิด L/C

2. การนำเข้าสินค้า

- ผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินตราต่างประเทศที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เพื่อยื่นใบอนุญัตินำเข้าสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์
- แบบสัญญาขาย (Sale Contract) และ Proforma Invoice ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้า บรรจุภัณฑ์ และระยะเวลาการส่งมอบ
- ในกรณีที่ซื้อเป็นราคา FOB นำเข้าจะต้องทำการประกันภัยสินค้ากับ Myanmar Insurance Company และใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็นผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น
- ผู้นำเข้าสินค้าจะต้องจ่ายค่า ธรรมเนียมการนำเข้าภายใน 21 วัน นับจากวันตามที่ระบุไว้ในอนุญัตินำเข้า

สินค้านำเข้า ที่ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียม การนำเข้า

1. สินค้านำเข้าโดยองค์การที่ดำเนินธุรกิจในเมืองมาร์ ภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างประเทศของเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อธุรกิจ ได้แก่

- เครื่องจักร เครื่องมือ ส่วนประกอบของเครื่องจักร ชิ้นส่วนอะไหล่ และวัสดุที่ใช้ทางธุรกิจที่มีความจำเป็นต้องใช้สำหรับการก่อสร้าง โดยนำเข้ามาในฐานะทุนของต่างประเทศที่ระบุ โดย คณะกรรมการลงทุนเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission หรือ MIC)

- วัตถุดิบและวัสดุที่ใช้สำหรับการ บรรจุภัณฑ์ (สำหรับช่วง 3 ปีแรกเท่านั้น) ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์สำหรับใช้ร่วมในการ ก่อสร้างเพื่อการผลิต และส่งออกให้สมบูรณ์

2. สินค้าที่นำเข้าโดยหน่วยงานของ รัฐ

- สินค้าที่นำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ในราชการ
- สินค้าทุนที่นำเข้าภายใต้โครงการลงทุนประจำปี

3. รถยนต์ใหม่ที่ใช้เพื่อธุรกิจที่นำเข้า โดยระบบขายฝากและขายในประเทศ เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐ โดยผ่านหน่วยงาน Vehicle, Machinery and Equipment Trading Inspection and Agency Services Co.Ltd Myanmar Motor Limited

ให้กับหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจภายใต้การส่งเสริม การลงทุน นอกจากนี้ยังมีสินค้านำเข้าโดยบริษัทน้ำมันที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ข้อตกลง ร่วมกับ Myanmar Oil and Enterprise และสินค้าที่นำเข้าโดยคณะทูตานุทูต

4. ผลิตภัณฑ์ยา และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตยา ที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจของรัฐหรือภาคเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออก เพื่อ ใช้ในการสนับสนุน

และปรับปรุงการสาธารณสุขหรือสวัสดิการของประชาชนที่ได้รับการรักษาทาง
การแพทย์

5. ปู่ เครื่องมือการเกษตร เครื่องจักรการเกษตรและยาฆ่าแมลง ที่ใช้เพื่อการ
พัฒนาภาคการเกษตร ที่นำเข้าโดยหน่วยงานวิสาหกิจของรัฐ หรือภาคเอกชน
ที่จะทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออก

6. สินค้าผ่านแดนการนำเข้าสินค้าไป สู่ประเทศที่ 3 โดยใช้เมียนมาร์เป็นตัวกลาง
ผ่านสินค้า ผู้ส่งออกจะเสียค่าคอมมิชชั่น ร้อยละ 5 ให้ผู้นำเข้าเมียนมาร์
เสียร้อยละ 2.5 บวกเพิ่มร้อยละ 5 ให้กรมศุลกากรเมียนมาร์ สินค้าผ่านแดน
ส่วนใหญ่ได้แก่ ยานพาหนะและอุปกรณ์

สินค้าที่อนุญาต ให้นำเข้า

กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดรายการสินค้านำเข้า โดยจำแนกออกเป็น

1. รายการสินค้าที่จำเป็น (Priority Items) ได้แก่ เครื่องจักรและอะไหล่วัตถุดิบ
สำหรับอุตสาหกรรม ปู่ ยาฆ่าแมลง ยากำจัด วัชพืช เมล็ดพันธุ์สำหรับการเกษตร
(Agricultural Inputs) อาหารปรุงแต่ง วัสดุก่อสร้าง ยานพาหนะและอุปกรณ์
การขนส่ง ผลิตภัณฑ์ยาและอุปกรณ์ผลิตยา เครื่องจักรและวัสดุด้านการประมง
วัสดุสำหรับเพาะเลี้ยงปศุสัตว์ เครื่องมือการไฟฟ้า เครื่องมือการคมนาคม
เครื่องเขียน ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

2. รายการสินค้าฟุ่มเฟือย (Optional Items) ได้แก่ อาหาร และเครื่องดื่ม สิ่งทอ
ของใช้ส่วนบุคคล ของในครัวเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า ยาพาหนะ และสินค้าเบ็ดเตล็ด

อนึ่ง เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2554 กระทรวงพาณิชย์เมียนมาร์ได้ออกใบอนุญาต
ให้สามารถนำเข้าสินค้าที่รัฐบาลเมียนมาร์ออกประกาศมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าใน
รูปแบบการค้าปกติผ่านทางชายแดน 15 รายการ ตั้งแต่ปี 2542 ได้แก่

- 1.1 ผงชูรส
- 1.2 น้ำหวานและเครื่องดื่ม
- 1.3 ขนมอบทุกชนิด
- 1.4 หมากฝรั่ง
- 1.5 ขนแกะ
- 1.6 ขนแมวเฟอร์
- 1.7 ช็อกโกแลต
- 1.8 อาหารกระป๋อง (เนื้อสัตว์และผลไม้)
- 1.9 เส้นไหมและไหมสำเร็จรูปทุกชนิด
- 1.10 เหล้า
- 1.11 เปียร์
- 1.12 บุหรี่
- 1.13 ผลไม้สดทุกชนิด
- 1.14 ผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและใช้ส่วนตัวทุกชนิด
- 1.15 สินค้าที่ควบคุมการนำเข้าโดยกฎหมายที่มีอยู่แล้ว

ซึ่งไทยมีศักยภาพในผลิตภัณฑ์พลาสติก น้ำหวาน เครื่องดื่ม อาหารกระป๋อง ผงชูรส และผลไม้ อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการไทยต้องดำเนินธุรกิจผ่านตัวแทนของเมียนมาร์และต้องขอใบอนุญาตนำเข้าก่อนนำเข้าสินค้าดังกล่าว

**เงื่อนไขการนำเข้า
สินค้าในรายการสินค้า
จำเป็นและรายการ
สินค้า ฟุ่มเฟือย**

1. การนำเข้ารายการสินค้าฟุ่มเฟือยอนุญาตให้นำเข้าโดยวิธีนำเข้าจากเงินได้ส่งออกรายการนำเข้าก่อนส่งออกหลัง และนำเข้าตามระบบฝากขาย โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - มูลค่าสูงสุดที่อนุญาตให้นำเข้า ครั้งละไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ
 - สินค้าจำเป็นจะต้องนำเข้าก่อนภายใน ระยะเวลา 6 เดือน นับจากวันที่กำหนดในใบอนุญาตนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย
 - หากไม่มีการนำเข้ารายการสินค้าจำเป็น ภายหลังจากที่มีการนำเข้ารายการสินค้าฟุ่มเฟือยแล้วจะไม่มีพิจารณาอนุญาตให้นำเข้ารายการสินค้าฟุ่มเฟือยครั้งใหม่
 - หากนำเข้าโดยระบบนำเข้าก่อนส่งออก หลัง และระบบขายฝากจะอนุญาตให้มีการส่งออกได้ก็ต่อ เมื่อมีการนำเข้ารายการสินค้าฟุ่มเฟือยก่อนแล้ว
 - หากไม่สามารถนำเข้ารายการสินค้าจำเป็น หรือมีการกระทำการใด ๆ เพื่อฉ้อโกงหรือหลอกลวงเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะมีการพิจารณาถึงขั้นยกเลิกใบจดทะเบียนผู้นำเข้า ส่งออก
2. การนำเข้ารายการสินค้าฟุ่มเฟือย อนุญาตให้นำเข้าโดยเงินที่ได้จากการส่งออกการนำเข้าตามระบบนำเข้า ก่อนส่งออกหลังการนำเข้าตามระบบขายฝาก โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - มูลค่าการนำเข้าจริงของสินค้าในรายการสินค้าจำเป็นจะต้องเท่ากับ จำนวนที่กำหนดไว้สำหรับการนำเข้าสินค้าในรายการนี้
 - จะต้องมีการนำเข้าจริงของสินค้าในรายการสินค้าจำเป็น จะต้องเท่ากับจำนวนที่กำหนดไว้สำหรับการนำเข้าสินค้าในรายการนี้
 - การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย จะมีมูลค่าเท่ากับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจำเป็นที่นำเข้าจริง จะใช้พิจารณาสำหรับอนุญาตการนำเข้า โดยเงินที่ได้จากการส่งออกในโอกาสต่อไป
 - ถ้าการนำเข้าสินค้าจำเป็นโดยเงินที่ได้จากการส่งออกสะสมกันจากใบอนุญาตส่งออก 3-4 ใบ และมีมูลค่าเท่ากับที่กำหนดไว้แล้ว จึงจะพิจารณาอนุญาตการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย
 - ในกรณีของสินค้าอื่นที่ได้ได้ระบุ ไว้ในรายการทั้งสองนี้ หากมีการนำเข้าสินค้าจำเป็นตามวิธีดังกล่าวข้างต้น ในจำนวนมูลค่า 3 เท่าของจำนวนนำเข้า

มาตรการด้านภาษี

1. ภาษีการค้า

- ธุรกิจประเภทผลิตสินค้าเพื่อขาย จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5-20 ของรายได้
- ธุรกิจบริการ เฉพาะธุรกิจขนส่งทางน้ำ ทางอากาศ รถยนต์ รถไฟ ธุรกิจ

บันทึก ธุรกิจการค้า จัดเก็บในอัตราร้อยละ 8-30

- ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร จัดเก็บใน อัตราร้อยละ 10 ของรายได้

2. ภาษีนำเข้า

- สิ่งทอ จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5-300 ของมูลค่านำเข้า
- เครื่องจักรและอุปกรณ์ จัดเก็บในอัตราร้อยละ 15-200 ของมูลค่านำเข้า
- อุปกรณ์ในการขนส่ง จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5-300 ของมูลค่านำเข้า
- สินค้าอุปโภคบริโภค จัดเก็บในอัตราร้อยละ 50-200 ของมูลค่านำเข้า

3. ภาษีส่งออก

- แป้ง แป้งข้าวเจ้า จัดเก็บในอัตรา 10 จ๊าดต่อเมตริกตัน
- ข้าว จัดเก็บในอัตรา 10 จ๊าดต่อเมตริกตัน
- กากน้ำมันพืช จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าส่งออก
- ธัญพืช จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าส่งออก
- ไม้ไผ่ หนัสดั้ว จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ของมูลค่าส่งออก

4. ภาษีบุคคลธรรมดา

- ชาวต่างชาติจะเสียภาษี 35% ของรายได้

5. ภาษีนิติบุคคล

- หากเป็นบริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายเมียนมาร์ เสียภาษีในอัตราร้อยละ 30
- สำนักงานสาขาของบริษัทต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในเมียนมาร์เสียร้อยละ 30 หรือร้อยละ 3-50 ของรายได้ ทั้งนี้ทางรัฐบาลจะพิจารณาว่าจัดเก็บในอัตราใดที่ได้จำนวนสูงกว่า

6. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ชาวต่างชาติที่ทำธุรกิจในเมียนมาร์ จะเสียภาษีดังกล่าวโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ที่พำนักในเมียนมาร์กับผู้ที่ไม่ได้พำนักในเมียนมาร์ โดยจะเสียในอัตราดังนี้

- ภาษีดอกเบี้ยผู้พำนักเสียร้อยละ 15 ไม่พำนักเสียร้อยละ 20
- ภาษีจากการได้รับใบอนุญาตต่างๆ ผู้พำนักเสียร้อยละ 15 ผู้ไม่พำนักเสียร้อยละ 20
- ค่าธรรมเนียมการทำสัญญากับรัฐบาล ผู้ พำนักเสียร้อยละ 4 ผู้ไม่พำนักเสียร้อยละ 3.5

- กรณีที่เงินปันผล กำไรของกิจการสาขาและส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับ การหักภาษีแล้ว ไม่ต้องชำระภาษี ณ ที่จ่ายอีก

7. ภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับสินค้าและบริการจากต่างประเทศ

เนื่องจากเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2553 เมียนมาร์ได้ประกาศให้ผู้นำเข้าต้องเสียภาษี เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.5 ของมูลค่าตาม L/C ในกรณีที่มีการซื้อสินค้าหรือบริการ ทุกชนิดที่มีมูลค่าตั้งแต่ 300 เหรียญสหรัฐ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ยกเว้น 6 ประเทศ ได้แก่ อังกฤษ เกาหลี อินเดีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม เนื่องจากมีการทำสนธิสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreement)

1. มาตรการห้ามส่งออก

กระทรวงพาณิชย์มีมติห้ามส่งออกสินค้าออกไปต่างประเทศ เป็น สินค้าที่ห้ามส่งออกในการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ และ สินค้าที่ห้ามส่งออกในการค้าปกติผ่านทางชายแดน 32 รายการ ทั้งนี้ ห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก และกลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ ดังนี้

- 1.1 ข้าว ปลายข้าว รา
- 1.2 น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง น้ำตาลดิบ
- 1.3 ถั่วลิสง น้ำมันถั่วลิสง
- 1.4 งา น้ำมันงา
- 1.5 เมล็ด Niger และน้ำมัน
- 1.6 เมล็ดมัสตาร์ด และน้ำมัน
- 1.7 เมล็ดทานตะวันและน้ำมัน
- 1.8 กากพืชไขมันทุกชนิด
- 1.9 ฝ้ายและผลิตภัณฑ์ฝ้าย (ฝ้าย เส้นใย)
- 1.10 น้ำมันปิโตรเลียม
- 1.11 อัญมณี
- 1.12 ทองคำ
- 1.13 หยก
- 1.14 ไช้มุก
- 1.15 เพชร
- 1.16 ตะกั่ว
- 1.17 ดีบุก
- 1.18 วุลแฟรม
- 1.19 ส่วนผสมดีบุกและซีไลท์
- 1.20 เงิน
- 1.21 ทองแดง
- 1.22 สังกะสี
- 1.23 ถ่านหิน
- 1.24 โลหะอื่นๆ
- 1.25 งาช้าง
- 1.26 โค กระบือ ช้าง ม้า สัตว์หายาก
- 1.27 หนังสัตว์
- 1.28 เปลือกกุ้งปน
- 1.29 อาวุธและเครื่องกระสุน
- 1.30 วัตถุโบราณ
- 1.31 ยางพารา
- 1.32 ไม้สัก

สำหรับสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปแบบการค้าปกติผ่านทางชายแดน มีรายการ และพิกัตศุลกากรเหมือนกับสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปแบบการค้าปกติทางทะเล แต่เพิ่มไม้สักอีกหนึ่งรายการ

2. มาตรการการเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากภาษีศุลกากรปกติ

2.1 การส่งผ่านสินค้าไปสู่ประเทศที่ 3 โดยใช้เมียนมาร์เป็นตัวกลาง ผู้ส่งออก จะเสียค่านายหน้า (Commission) ร้อยละ 5 ให้ผู้นำเข้าเมียนมาร์ เสียร้อยละ 2.5 บวกเพิ่มร้อยละ 5 ให้กรมศุลกากรเมียนมาร์ รวมเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมทั้งสิ้น ร้อยละ 12.5 สินค้าผ่านแดนส่วนใหญ่ ได้แก่ ยานพาหนะและอุปกรณ์

2.2 ในกรณีที่ซื้อสินค้าเป็นราคา FOB ผู้นำเข้าจะต้องทำการประกันภัยสินค้า กับ Myanmar Insurance Company และใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็น

ผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมนำเข้าสินค้า สินค้านำเข้าที่ ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมการนำเข้า ได้แก่

- สินค้านำเข้าโดยองค์การที่ดำเนินธุรกิจภายในเมียนมาร์ภายใต้กฎหมายการลงทุน ต่างประเทศของเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อธุรกิจ

- เครื่องจักร เครื่องมือ ส่วนประกอบของเครื่องจักร ชิ้นส่วนอะไหล่ และ วัสดุที่มีความจำเป็นต้องใช้สำหรับการก่อสร้าง โดยนำเข้ามาในฐานะทุนของ ต่างประเทศที่ระบุโดยคณะกรรมการการลงทุนเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission หรือ MIC)

- วัตถุดิบและวัสดุที่ใช้สำหรับการบรรจุภัณฑ์ (สำหรับช่วง 3 ปีแรกเท่านั้น) ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์สำหรับใช้ร่วมในการก่อสร้างเพื่อการผลิตและส่งออกให้ สมบูรณ์

- สินค้าที่นำเข้าโดยหน่วยงานของรัฐ

- สินค้าที่นำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ในงานราชการ

- สินค้าทุนที่นำเข้าภายใต้โครงการลงทุนประจำปี

- รถยนต์ใหม่ที่ใช้เพื่อธุรกิจที่นำเข้า โดยระบบขายฝากและขายในประเทศเป็น เงินสกุลเหรียญสหรัฐฯ

- สินค้าที่นำเข้าโดยบริษัทน้ำมันที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ข้อตกลงร่วมกับ Myanmar Oil and Enterprise

- สินค้าที่นำเข้าโดยคณะทูตานุทูต

- ผลิตภัณฑ์ยาและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตยาที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกเพื่อใช้ในการสนับสนุนและ ปรับปรุงการสาธารณสุข หรือสวัสดิการของประชาชนที่รับ การรักษาทางการแพทย์

- ปุ๋ย เครื่องมือการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตรและยาฆ่าแมลงที่ใช้ เพื่อพัฒนาภาคการเกษตร ที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชน ที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก

3. การขอใบอนุญาตนำเข้า

ตามนโยบาย Export Earning Policy กำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องขอ Import License จากรัฐบาลก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้ สำหรับการนำเข้าสินค้าทุกชนิดของ

เมียนมาร์ ผู้นำเข้าจะต้องยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าต่อกระทรวงพาณิชย์ และต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงสามารถนำเข้าได้ นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องใช้เงินรายได้จากการส่งออกมานำเข้าสินค้า ถ้าไม่มีก็ต้องไปหาซื้อโอนจากผู้ส่งออกที่มีเงินตราต่างประเทศ ประกอบกับนโยบายที่ไม่แน่นอน บางครั้งมีนโยบายห้ามนำเข้าสินค้าใดๆ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ก็จะไม่ออกใบอนุญาตนำเข้าให้อย่างเป็นทางการ ทำให้นำเข้าสินค้านั้นๆ ไม่ได้ โดยไม่มีประกาศห้ามนำเข้า บางครั้งก็จะพิจารณาอนุญาตให้เฉพาะบริษัทนั้นๆ จึงจะนำเข้าได้ และนโยบายในปัจจุบันสินค้าที่สามารถผลิตได้ในประเทศจะประกาศห้ามนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ มาตรการดังกล่าวของเมียนมาร์ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่มีควมโปร่งใส เป็นการปฏิบัติที่ขัดกับหลักการของ WTO

4. มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

4.1 มาตรการกำหนดมูลค่าสูงสุดที่อนุญาตให้นำเข้า ครั้งละไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ

4.2 กระทรวงพาณิชย์เมียนมาร์ได้กำหนดรายการสินค้านำเข้า โดยจำแนกออกเป็น

- สินค้าที่จำเป็น (Priority Items) ได้แก่ เครื่องจักรและอะไหล่ วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยากกำจัดวัชพืช เมล็ดพันธุ์สำหรับการเกษตร (Agricultural Inputs) อาหารปรุงแต่ง วัสดุก่อสร้าง ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง ผลิตภัณฑ์ยาและอุปกรณ์ผลิตยา เครื่องจักรและวัสดุด้านการประมง วัสดุสำหรับเพาะเลี้ยงปศุสัตว์ เครื่องมือเพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า เครื่องมือเพื่อการคมนาคม เครื่องเขียน ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
- สินค้าฟุ่มเฟือย (Optional Items) ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอ ของใช้ส่วนบุคคล ของใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะและสินค้าเบ็ดเตล็ด

4.3 สินค้าจำเป็นจะต้องนำเข้าภายใน 6 เดือนนับจากวันที่กำหนดในใบอนุญาตนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย

4.4 หากไม่มีการนำเข้าสินค้าจำเป็นภายหลังจากที่มีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยแล้ว จะไม่มีการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยครั้งใหม่

4.5 หากนำเข้าโดยระบบนำเข้าก่อนส่งออกหลัง และระบบขายฝาก จะอนุญาตให้มีการส่งออกได้ต่อเมื่อมีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยแล้ว

4.6 หากไม่สามารถนำเข้าสินค้าจำเป็น หรือมีการกระทำการใดๆ เพื่อฉ้อโกง หรือหลอกลวงเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะมีการพิจารณาถึงขั้นยกเลิกใบจดทะเบียนผู้นำเข้า-ส่งออก

4.7 มูลค่าการนำเข้าจริงของสินค้าจำเป็นต้องเท่ากับมูลค่าที่กำหนดไว้สำหรับการนำเข้าสินค้านั้นๆ

4.8 ต้องมีการนำเข้าสินค้าจำเป็นตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนำเข้า

4.9 การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย จะมีมูลค่าเท่ากับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจำเป็น และจะใช้พิจารณาอนุญาตให้นำเข้าโดยใช้เงินที่ได้รับจากการส่งออกในอนาคตต่อไป

4.10 ถ้าการนำเข้าสินค้าจำเป็นโดยเงินที่ได้รับจากการส่งออกสะสมกันจากใบอนุญาตส่งออก 3-4 ใบ และมีมูลค่าเท่ากับที่กำหนดไว้แล้ว จึงจะพิจารณาอนุญาตให้มีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย

5. มาตรการที่มีใช้ภาวีสกุลการอื่นๆ

5.1 ผู้ที่จะทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้า จะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก กรมการค้า กระทรวงพาณิชย์

5.2 จำกัดวงเงินเปิด L/C ของผู้นำเข้าไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐต่อเดือน

5.3 การกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องมีการส่งออกก่อน จึงสามารถรายได้ที่ได้รับจากการส่งออก (Export Earning) มาเปิด L/C เพื่อนำเข้าสินค้า

5.4 ผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินต่างประเทศที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เพื่อยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์

5.5 รัฐบาลทหารของเมียนมาร์เป็นผู้ผูกขาดระบบการค้า การลงทุน การธนาคาร ซึ่งมีนโยบายไม่แน่นอน

5.6 กฎระเบียบการค้าของเมียนมาร์ไม่มีความแน่นอน เปลี่ยนแปลงบ่อย เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไม่สามารถตัดสินใจเองได้ ต้องสอบถามส่วนกลาง ทำให้เกิดความล่าช้า

5.7 เส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมระหว่างไทย-เมียนมาร์ มีสภาพชำรุดทรุดโทรม เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้า

5.8 ปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลเมียนมาร์กับชนกลุ่มน้อย ทำให้ไม่มีความปลอดภัยตามแนวชายแดน มีการปิดด่านการค้าชายแดนด้านที่ติดต่อกับไทย บ่อยครั้ง สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งเข้าไปยังเมียนมาร์ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้สินค้าไทยขาดตลาดและเสียเปรียบสินค้าประเทศคู่แข่งอื่นๆ โดยเฉพาะสินค้าจากจีนสามารถเข้ามาทดแทนสินค้าไทยได้

5.9 ระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ ขาดแคลนเงินตราสกุลหลัก

5.10 ความตกลงการค้าชายแดนยังไม่มีผลบังคับใช้ ส่งผลให้ความตกลงด้านการธนาคารไม่มีผลในทางปฏิบัติ ทำให้การค้าชายแดนยังไม่ผ่านระบบธนาคาร

5.11 ความไม่สะดวกในการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) และเอกสารทางราชการประกอบการนำเข้า/ส่งออกต่างๆ จะออกได้เฉพาะที่กรุงเนปิดอร์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ทางส่วนกลางของเมียนมาร์ได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ ณ จุดผ่านแดนถาวร คือ ท่าซี้เหล็ก เมียวดีและเกาะสองแล้ว แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตามจุดผ่านแดนถาวรยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติ

5.12 ความไม่แน่นอนในการออกกฎระเบียบทางการค้า

5.13 ปัญหาการเรียกเก็บเบี้ยไ้รายทางเป็นจำนวนมากจากเจ้าหน้าที่เมียนมาร์ เป็นการเรียกเก็บจากรถบรรทุกสินค้า ที่ขนส่งสินค้าจากชายแดนเข้าไปยัง กรุงย่างกุ้งทำให้สินค้ามีต้นทุนสูง

5.14 ธนาคารพาณิชย์ในเมียนมาร์ผูกขาดโดยรัฐบาล และฐานะของธนาคาร ไม่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ รวมทั้ง ระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ และ อัตราแลกเปลี่ยนของเงินจ๊าด (Kyat) ของรัฐบาลแตกต่างจากอัตราในตลาดมืดมาก

5.15 มีความเสี่ยงต่อการที่เมียนมาร์จะถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากประเทศ ต่างๆ ในยุโรป และสหรัฐฯ

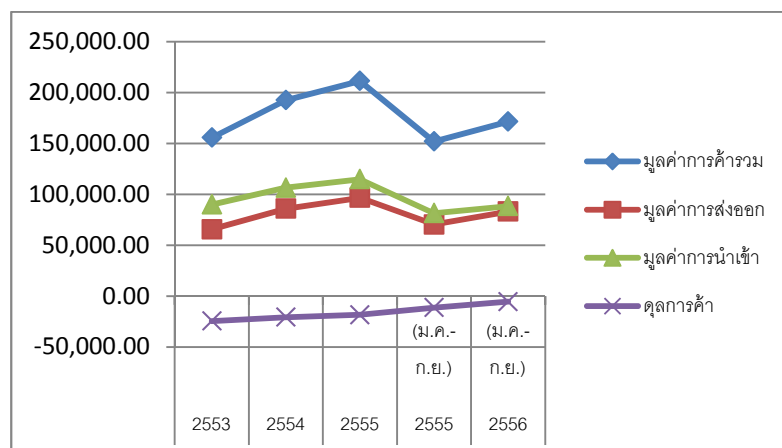
ตารางแสดงการค้าระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2556 (มกราคม-กันยายน)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2553	2554	2555	2555 (ม.ค.-ก.ย.)	2556 (ม.ค.-ก.ย.)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
						54/53	55/54	56/55 (ม.ค.-ก.ย.)
มูลค่าการค้ารวม	155,631.63	192,394	211,346	151,917.30	171,432.50	23.6	9.9	12.85
มูลค่าการส่งออก	65,631.18	85,880.00	96,526.5	70,389.80	83,052.80	30.9	12.4	17.99
มูลค่าการนำเข้า	90,000.45	106,511	114,819.5	81,527.50	88,379.70	18.3	13.0	8.4
ดุลการค้า	-24,369.27	-20,631	-18,293.1	-11,137.70	-5,326.90			

ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

กราฟแสดงการค้าระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2553-2556 (มกราคม-กันยายน)

หมายเหตุ: สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย
ไปเมียนมาร์ ได้แก่

น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องดื่ม เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ
ของเครื่องจักรกล ปูนซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าผลิตภัณฑ์
ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ เครื่องสำอาง สบู่
และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ผ้าฝ้าย รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ

สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทย
จากเมียนมาร์ได้แก่

ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการ
บริโภค สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ กล้อง เลนส์และ
อุปกรณ์การถ่ายรูป ถ่ายภาพยนตร์ ผัก ผลไม้และ
ของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์ ข้าวและ
ผลิตภัณฑ์จากแป้ง สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็งแปรรูป
และกึ่งสำเร็จรูป พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

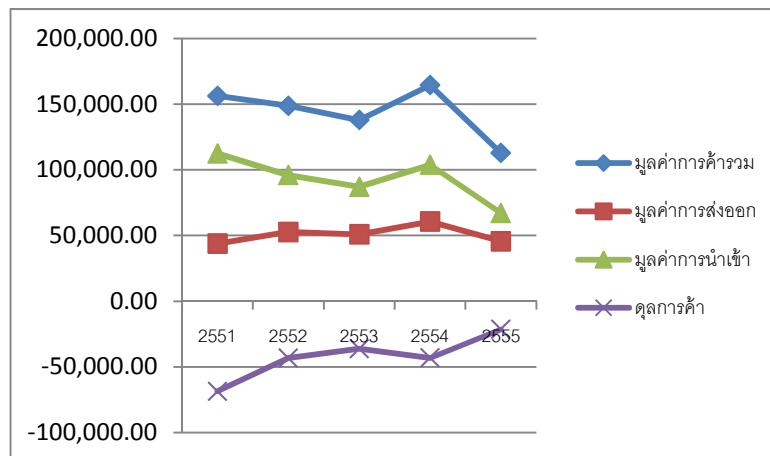
ตารางแสดงการค้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2556 (มกราคม-กันยายน)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2553	2554	2555	2555 (ม.ค.-ก.ย.)	2556 (ม.ค.-ก.ย.)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
						54/53	55/54	56/55 (ม.ค.-ก.ย.)
มูลค่าการค้ารวม	137,869.3	164,375.3	180,471.5	129,777	142,954	19.2	9.8	10.15
มูลค่าการส่งออก	50,854.4	60,599.3	69,975.7	51,599	57,958	19.2	15.5	12.32
มูลค่าการนำเข้า	87,014.9	103,776.0	110,495.9	78,177	84,995	19.3	6.5	8.72
ดุลการค้า	-36,160.4	-43,176.7	-40,520.2	-26,578	-27,036	-19.4	6.2	-1.72

ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

กราฟแสดงการค้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2556 (มกราคม-กันยายน)

หมายเหตุ: สินค้าส่งออกชายแดนไทย-เมียนมาร์ที่สำคัญ
10 อันดับ ได้แก่

น้ำมันดีเซล เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันเบนซิน เครื่องดื่ม
ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ผ้าผืนและด้าย ผลิตภัณฑ์เหล็กและ
เหล็กกล้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรที่ใช้ใน
การก่อสร้างและส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร ดทรพิมพ์
โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ระเบิดกึ่งสำเร็จรูปและอาหาร
สำเร็จ

สินค้านำเข้าชายแดนไทย-เมียนมาร์ที่สำคัญ
10 อันดับ ได้แก่

ก๊าซธรรมชาติ พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ โค กระบือ สุกร แพะ
แกะ ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะอื่นๆ และ
ผลิตภัณฑ์ ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้ ไม้ซุง ผักและของ
ปรุงแต่งจากผัก ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วยเหล็ก

9. จุดผ่านแดนไทย-เมียนมา³¹

จุดผ่านแดนไทย-เมียนมา

จุดผ่านแดนถาวร (Permanent Crossing Point) เป็นจุดผ่านแดนได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลของทั้งสองประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า การสัญจรไปมา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มี 5 แห่ง ได้แก่

1. บริเวณข้ามแม่น้ำสาย เขตเทศบาลแม่น้ำสาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามเมืองท่าขี้เหล็ก
2. บริเวณข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ตำบลสันผักอี อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามรัฐฉาน
3. บริเวณบ้านริมเมย หมู่ 2 ตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก ตรงข้ามเมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง
4. บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ตรงข้ามเมืองเกาะสอง ภาคตะนาวศรี
 - 3.1 บริเวณท่าเทียบเรือสะพานปลา ตำบลบางรี อำเภอเมืองระนอง
 - 3.2 บริเวณปากน้ำระนอง ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง
 - 3.3 บริเวณท่าเทียบเรือของ บริษัทอันดามันคลับจำกัด ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง

5. จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน³² หมู่ 12 ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตรงข้ามบ้านทิกี เมืองทวาย ภาคตะนาวศรี

จุดผ่านแดนชั่วคราว³³ (Temporary Crossing Point) มีวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจของฝ่ายไทยเป็นสำคัญ โดยมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน และไม่มีผลกระทบทางด้านความมั่นคง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะและสิ้นสุดตามห้วงเวลาซึ่งมีอยู่

1 แห่ง คือ ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตรงข้ามอำเภอพญาทองซู จังหวัดกอกาเล็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี

จุดผ่อนปรนการค้า⁹ (Check Point For Border Trade) มีวัตถุประสงค์ทางด้านมนุษยธรรม การส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ตลอดจนการค้าขายสินค้า เครื่องอุปโภค-บริโภค และการสัญจรไปมาของประชาชน 14 แห่ง ผ่าน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ และเชียงราย แม่ฮ่องสอน และประจวบคีรีขันธ์ ตามชายแดน ได้แก่

1. ท่าบ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. ท่าบ้านสายลมจอย ตำบลเวียงคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
3. ท่า บ้านเกาะทราย ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (ลำดับที่ 1-3 อยู่ตรงข้ามเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน)
4. ท่าดินดำ บ้านป่าแดง หมู่ 5 ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามบ้านดินดำ จังหวัดท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน

³¹ กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย 2555

³² ประกาศกระทรวงมหาดไทย 13 มิถุนายน 2556

³³ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2552

5. บ้านสบรวก หมู่ 1 ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน
ตรงข้ามบ้านเมืองพง จังหวัดท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน
6. ช่องทางก๊วผาวอก บ้านอรุณทัย หมู่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ ตรงข้ามเมืองสาด รัฐฉาน
7. ช่องทางหลักแต่ง บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัด
เชียงใหม่ ตรงข้ามเมืองเต๊ะ รัฐฉาน
8. ช่องทางบ้านห้วยต้นนุ่น หมู่ 4 ตำบลแม่เงา อำเภอชุมยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน –
ตรงข้ามอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดดอยก่อ รัฐคะยา
9. ช่องทางบ้านห้วยผึ้ง หมู่ 4 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ตรงข้ามบ้านหัวเมือง รัฐฉาน
10. ช่องทาง บ้านเสาหิน หมู่ 1 ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ตรงข้ามรัฐกอกูแล
11. บ้านแม่สายแลบ หมู่ 1 ตำบลแม่สายแลบ อำเภอสบเมย ตรงข้ามผาปูน จังหวัด
ดอยก่อ
12. บ้านน้ำเพียงดิน หมู่ 3 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัด
แม่ฮ่องสอน ตรงข้ามจังหวัดดอยก่อ
13. ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตรงข้ามอำเภอพญา
ทองสุข จังหวัดกอกาเล็ก รัฐกระเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี
14. บ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตรงข้ามบ้านมุดอง จังหวัดมะริด ภาคตะนาวศรี